

J. A. V. AUDRINGAI SUTIKO ANGLIJOS VALDONUS

Milijonai Žmonių, Dėlei Abiejų Šalių Susiartinimo, Sveikino Anglijos Karalių

DU UZMISTI IR 19 SUŽEISTA PALESTINŲ

JERUZALĖ, Birželio 12. — Havaso pranešimu, netoli Tiberijos šiandien po sunkežėžimiu sprogo bomba, kuri vieną arabą užmušė ir 11 sužeidė. To pasekmėje, keršydami arabai užpuolė žydų įstaigas.

Kitoje vietoje sprogo bomba pašte, kuri užmušė anglų policininką ir sužeidė septynis arabus ir vieną žydą.

Extra!
Psekmingas L. L. D. Kuopų Suvažiavimas

Gautoji telegrama iš Montrealo praneša, kad L.L.D. Kanados kuopų atstovų suvažiavimas, kuris įvyko šio mėn. 10-11 d. Montreale, visais žvilgsniais buvo pilnai pasekmingas.

Dalyvavo 28 delegatų atstovais 769 organizuotus lietuvius ir 5 broliški delegatai.

Apie suvažiavimo tarimus, bus plačiai sekančio L. B. laido.

Roma Su Madridu Gal Įkurs Karinę Sąjungą

ROMA, Birželio 12. — Ispanijos militarinė ir karo laivyno misija, kuri atvyko Italijon dalyvauti iš Ispanijos grįžusių Italijos legionierių priėmimo, šiandien išvyko iš Romos apžiūrėti Italijos karo sistemas.

Diplomatiniai rateliai teigia, kad po šios misijos atsilankymo galimai įsikurs formalė Romos-Madrido karinė sąjunga.

Ispanijos fašistų misija lankėsi ir pas popiežių. Kristų neva atstovaujantis popiežius, Ispanijos liaudį piovusius Italijos legionierius išvadino "tikybos ir civilizacijos ginėjais."

Berlynas ir Roma Stiprina Reikalavimus

BERLYNAS. — Čemberlenui išreiškus, kad jis dar neuždarė "nuraminimo" politikai duris, naziai pradėjo didinti statomus reikalavimus.

Nazių laivyno viršininkas, admirolas Readre pareiškė, kad jeigu įvyks bent kokios derybos su Anglija, jose Hitleris reikalaus kolonialio laivyno teisių, kokias turi Anglija.

Iš Romos ateina žinios, kad popiežius esąs įsitikinęs, jog Čemberlenas tikrai šauksias keturių jėgų konferenciją, kurion nebus kviečiama Sovietų Sąjunga.

Matomai tą planą jau diskutavo popiežius su Anglijos ambasadorium.

HOLLYWOOD. — Pastorius Jardine, kuris sužiedavo buvusį Anglijos karalių Edvardą su Simpsoniene, ketina virsti aktorium, nes liko cento.

NEW YORK, Birželio 12. — Anglijos karalius su karaliene praeitą šeštadienį, bevažiudamas į Pasaulinę parodą pravažiavo pro keturis milijonus newjorkiečių. Tačiau tiems keturiems milijonams žmonių, sustojusiems prie 120 mylių ilgio kelio, retai kam pavyko įsižiūrėti į karalių, nes karališkas automobilis praužė daugiausia 60 mylių greitumu per valandą.

Washingtono irgi įvyko iškilmingas Anglijos karaliaus ir karalienės priėmimas. Jungtinių Valstijų vyriausybė, su prezidentu Rooseveltu prysakyje, pirmiausia priėmė karalių Baltuosius rūmus, jam parodė karo laivyno dalį, nusivėžė prie demokratiškos šalies įkurėjo Jurgio Washingtono kapo, pagaliau atlydėjo New Yorkan, kur karalius su karaliene pamatė garsiąją Pasaulinę parodą ir pasigrožėjo New Yorko idomybėmis. Šale visokių iškilmų karalius su Rooseveltu net išsimaudė Hyde parko baseine.

Tačiau visos ceremonijos ir eilinių piliečių keltas entuziazmas buvo nebereikalo. Jie su tuo entuziazmu rodyte rodė ką laisva šalis gali sukurti ir, kad yra reikalas abiem šalim kuoglaudžiausia susiglausti del pasaulio laisvės gynimo. Bet kaip tas bus vykdoma praktikoje, tai kitas klausimas. Bet kaip ten nebūtų, fašistinės šalys žvairavo į šias ceremonijas.

Kalbama, kad karalius Jurgis VI užkvietė Roosevelta atsilankyti į Angliją. Rooseveltas galutinai atsakymo nedavęs.

Šiandien karalius su karaliene pasiekė Kanados miestą Sherbrooke, kur juos sutiko 100,000 žmonių.

Vienas Kinų Padalinys Užfrontėje Turėjo Virš 100 Mūšių

CHUNKING, Kinija. — Kinų laikraščiai atspausdino pasikalbėjimą su pulkininku Wang Yuchungu, vadovavusiu kinų partizanų provincijoje, japonų užpakalyje.

Pulkininkas Wang nurodo, kad per dešimt mėnesių jo vadovaujami partizanai užfrontėje pasekmingai pravedė virš šimto didelių mūšių, kuriuose japonai nustojo netoli 5,000 kareivių užmuštais ir sužeistais. Partizanų padalinys visą laiką atkakliai gynė savo pozicijas ir tikrai po balandžio 18 dienos kai japonai sunaikino jų pozicijas, kinų padalinys apėjo Kuling miestą ir susijungė su frontu.

Toliau pulkininkas nurodė, kad japonų užfrontėje kariavęs kinų padalinys laike atkaklių kovų atėmė iš japonų apie 500 šautuvų, 22 kulkosvaizdžius ir didelius kiekius amunicijos. Nežiūrint, kad japonų dvi brigados bėpaliovos atakavo partizanų, partizanai padarė pasekmingą atsitraukimą per kalnus ir pasiekė savo draugų laikomas fronte pozicijas.

Cia matomi Vokietijos žydai pabėgėliai ant laivo "St. Louis," po to, kaip Kubos valdžia atsisakė juos įsileisti į Kubą. Vėliau buvo nutarta leisti jiems išsėsti ant salos, bet vėl galutinai nutarta jų neįsileisti. Kas su jais dabar atsitiks yra klauimas. Jungtinių Valstijų žydai deda dideles pastangas, kad juos įsileiti į kurią nors Centralinės Amerikos valstybę.

Pasinaudodami Policininko Žuvimu Naziai Grumoja Čekijos Protektoriatui

PRAGA, Čekoslovakija. — Bohemijoj esantis pieno pramonės mjestelis Kladno nuo ketvirtadienio randasi po didžiausia durtuvų priežiūra, nes praeito ketvirtadienio naktį kažkas nužudė nazių policijos seržentą.

Nazių viršininkai paskelbė, kad tai padarė buvusio prezidento Benešo pasekėjai žydai. Tuo vaduodamiesi naziai uždėjo ant Kladno gyventojų 20 tūkstančių dolerių kontribuciją, sutraukė 2,000 gerai apginkluotų smogininkų ir pradėjo baisias kratas. Uždarė viešasias įstaigas, mokyklas ir krečia į darbą ir iš darbo einančius darbininkus.

Čekų rateliai, negalėdami viešai išsireikšti, patylomis nurodo, kad nazių policijos seržentą nušovė nazių karininkas, su kuriuo nušautasis ginčijosi prieš nušovimą vieną kavinį. Galimai policijos seržento nužudymą naziai įvykdė provokaciniais sumetimais, nes pasinaudojant tuo incidentu naziai siekia sunaikinti ir taip jau menkas "protektoriatu" autonomines ypatybes.

Manoma, kad del pasireiškusio įtempimo rezignos naziams tarnaujanti, vadinamoji "protektuojamoji Čekijos valdžia". Taip pat rezignuosias ir Čekijos nacionalės vienybės partijos prezidentas Hubry, nes šis čekų fašistas po Kladno įvykio ta-

po nuolatinu nazių taikiniu.

Kita, čekų fašistų partija — Čekijos nacionalės vienybės partija, ne visais klausimais sutinkanti su Bohemiją ir Moraviją okupavusiais naziais. Tarp nazių ir čekų fašistų kaskart plečiasi didesnis tarppeklis.

Japonija Ieško Progos Susitaikyt su Kiniais

TOKIO. — Tvirtinama, kad japonų vyriausybės sluoksniuose rimtai svarstoma klausimas, kaip susitaikyt su Kinija. Japonai jau nematą galimybių sumušti kinus, o karo tęsimas veda prie visiško Japonijos gyvenimo sujrimo.

Viena vyriausybės frakcija norėtų derybas pradėti su Wang Ching-wei ir gen. Wu Pei-fu. Bet jie ne valdžioje ir diskredituoti. Kita frakcija norėtų jau tartis su gen. Chiang Kai-sheku. Bet ir čia bloga. Japonijoj gali kilti sukilimas, jeigu Chiang Kai-shek pasiūlymą atmes, arba pastatys tokias sąlygas, kurios reikš aiškų japonų sumušimą.

VOKIETIJA UZPROTESTAVO PRIES ANTI-HITLERINIŲ ŽAIDIMĄ

VARSUVA. — Vokietijos konsulatams įteikė Lenkijos valdžiai protestą, reikalaujamas, kad ji uždraustų lenkų pamėgtą žaidimą, bet nemėgiama nazių.

Plačiai išsiplatinęs žaidimas yra "penktos kaulės ieškojimas." Galvosukį sprendžianti žaidėjai, paima keturias kortas, ant kurių esti po kaulės galvą. Jie turi dėti kortas tol, kol kortos padaro penktą galvą. O ta galva būna Hitlerio.

Hitleris nemėgsta šio lenkų žaidimo. Savo konsului įsakė prieš juos užprotestuoti.

Čemberlenas Nori Atmesti Sovietų Sąjungą Ir Šaukti Keturių Jėgų Konferenciją

ATVYKSTA MEKSIKON 2,000 ISPANIJOS PABĖGĖLIŲ

MEKSIKOS MIESTAS. — Birželio 10 į Vera Cruz uostą atplauks francūzų transportas su 2,000 Ispanijos respublikiečių, laikytų Francijoj koncentracijos stovyklose. Atvykusieji Meksikoj apsigyvens.

Meksikos vyriausybė aprūpino uostą stipria sargyba, nes fašistai tariasi atvykusius užpulti.

Čemberlenas Vertė Latviją ir Estiją Susitaikyti Su Naziais

LONDONAS. — Estija ir Latvija aną dieną pasirašė "nepuolimo" sutartį su Vokietija. Dabar visiškai paaiški, kad tą sutartį tos mažos šalelės rašėsi ne iš savo noro, bet Anglijos vyriausybės spiriamas.

Tomis sutartimis Čemberlenas tikisi paveikti Sovietų Sąjungos reikalavimą garantuoti nepriklausomybę visom Pabaltijo valstybėm, idant sulaukius nazių agresijas rytuose.

NUODIJA JAPONUS

SHANGHAI. — Japonijos kareiviai ieško Nankinge asmenų, užnuodijusių japonų konsulate vyną, nuo kurio apsinuodijo 20 japonų ir jų pagalbininkų kinų. Japonai sako, kad kinai kėsina išnuodyti jų oficialus.

Japonų gydytojai spėjo sulaukyti nuodų veiksmą, kitaip apnuodinti būtų važiavę pas marmetą.

LONDONAS, Birželio 12. — William Strong, Anglijos užsienio ministerijos ekspertas Centralinės Europos reikalams, su nauja formula išskrido per Varšuvą Maskvon, kur išdėstys Sovietų vyriausybei Anglijos laikyseną Anglijos-Sovietų derybose.

Tuo pačiu laiku Anglijos užsienio reikalų konciliaria išdėstė tos formulos punktus Sovietų Sąjungos ambasadoriui Maiskiui.

Ką nusako tos naujos formulos punktai, Anglijos vyriausybė dar nenurodo, o tiktai sako, kad busią išrištos problemos, kilusios iš Sovietų Sąjungos reikalavimo, kad trijų didžiųjų jėgų daroma sutartimi būtų garantuota ir Baltijos valstybėm nepriklausomybės.

Spaudoj ir partijų įstaigose iškilo didelė audra. Mat Čemberlenas praeitą penktadienį bekalbėdamas iš Birminghamo nurodė, kad jis dar tikisi šaukti keturių jėgų konferenciją ir joje mėginoti patenkinti fašistinių valstybių reikalavimus.

Opozicija, įskaitant ir prieš "nuraminimo" politiką išstojančius oknservt., tokį Čemberleno išsireiškimą paskaitė mėginimu sabotažuoti Anglijos-Sovietų derybas. The Yorkshire Post, konservatyvų laikraštis, dažnai ginanties Edeno ir Churchill'o nuomonę, pažymėjo, kad toks Čemberleno išsireiškimas padarė labai blogą įspūdį Jungtinėse Valstijose, karaliaus atsilankymo proga.

Anglijos spauda kritikuoja Čemberleną, o Arthur Greenwood, einantis darbiečių partijos sekretoriaus pareigas, šiandien rengiasi užklausti Čemberleną, ar jo valdžia ištikrųjų rengiasi šaukti be Sovietų Sąjungos konferenciją ir joje patenkinti Italijos ir Vokietijos kolonialius reikalavimus.

Demokratiška Šveicarija Baudžia už Demokratijos Gynimą

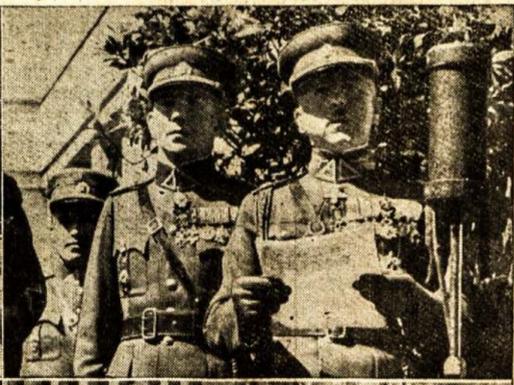
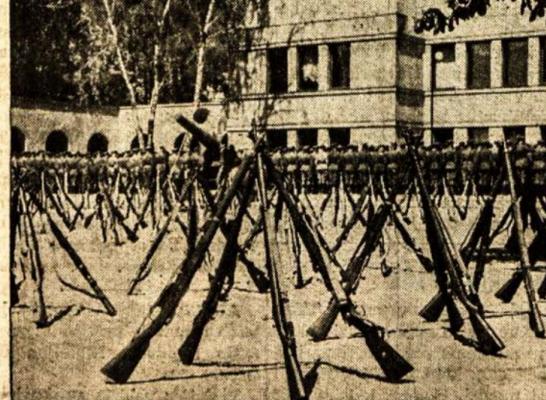
ZURICH, Šveicarija. — Aukščiausias Šveicarijos eismas nuteisė šešis mėnesius kalėti liuosnorį Otto Brunner už tai, kad jisai savo gyvastimi gynė nuo fašistų demokratiją Ispanijoj.

Ispanijoj būdamas Brunner komandavo Tarptautinės Brigados Čepajevo diviziją. Mūšiuose kelis kartus buvo sužeistas.

Tai antras Brunnerio nuteisimas. Neva demokratiškos Šveicarijos teisdarystė ji buvo nuteisus 15 mėnesių kalėti jam dar esant Ispanijoj, kaltinant rektutavimu liuosnorį.

PLANUOJA PAKELTI AGRIKULTŪRĄ

LONDONAS, Birželio 12. — Anglijos agrikultūros ministeris įteikė parlamentui planą, pagal kurį siūlo paskirti 60 milijonų dolerių miežių, avižių ir avių auginimojams. Pinigūs siūlo išmokėti bonais.

Vaidžiai iš Lietuvos Šaulių Sąjungos I Kauno rinktinės 20 metų sukaktuvių šventės, įvykusios gegužės 20-21 d. Kaune: 1. Dalis išsiriklavusių šaulių Karo muziejaus sodelyje, 2 Kariuomenės vadas gen. Raštikis kalba įšaulius, 3 ir 4 visuomenės paskaitėjai šauliams 400 šautu vų ir 35 kulkosvaizdžiai.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIU LAIKRASTIS, LEIDZIAMAS SPAUDOS
DRAUGINOS, TREINA DU KARTU I SAVAITE.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur
metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:
LAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1018, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

Kodel Mes pasisakem Už Dabartinę Lietuvos Vyriausybę ir Ginklų Fondą

Vienas draugas iš Winnipeg'o mums rašo: "Mūsų apylinkėj karštai diskutuoja, kaip susirinkimuose, taip ir privačiai, ginklų fondo klausimu. Taipgi mažas pritarimas ir remimui Klaipėdos pabėgėlių. Taipgi nemažai užmetimų ir ant Liaudies Balso dėl jo palankaus atsiliepimo — atsinešimo linkui dabartinės Lietuvos valdžios bei ginklų fondo. Mano nuomone, jei mes turime remti dabartinę vyriausybę, tai Liaudies Balsas turėtų plačiau ir nuodugniau aiškinti, del ko mes turime taip daryti. Priešingam atveju susilauksime didelės opozicijos."

Labai gerai, kad draugai skaitytojų nuomones mums suteikia. Mes dabar galėsime paaiškinti, kodel taip darome.

Liaudies Balsas pasisakė už remimą dabartinės vyriausybės ir remimą ginklų fondo del sekančių priežasčių:

Kaip jau buvo aiškinta, Klaipėdos netekimas ir Lietuvos nepriklausomybei pavojaus padidėjimas įvykdė Lietuvos valdžios pakeitimą. Savanorių sąjungos, Šiaulių sąjungos ir visos visuomenės didesnė dalis pareikalavo Lietuvos vyriausybę (tautininkų vyriausybę) užleisti vietą tokiai vyriausybei, kuri turėtų didesnę pritarimą visuomenėj, kad galėtų sujungti visas lietuvių jėgas gynimui Lietuvos nepriklausomybės. Tokiu tai būdu ir buvo pavesta Černiui sudaryti daugiau visuomenę apimančią vyriausybę, į kurią įtraukti ir kitų pažiūrų žmones. Žinoma, naujosios vyriausybės įsigalėjimas nereiškia, kad Lietuvos vairą paėmė visa visuomenė atstovaujanti vyriausybė, bet vis tik nauja vyriausybė savo deklaracijoj pasižadėjo eiti visai kitu keliu. Ji pasisakė už tai, kad jos akyse bus visi lietuviai lygūs, nebus sūnų ir posūnių, nebus duodama pirmenybės nei vienai partijai. Todel ta vyriausybė ir jos žingsniai yra remtini.

Žinodamos, kad su naujos vyriausybės įsteigimu įsteigtas plačiai koalicinei valdžiai branduolys, išskyrus voldemarininkus ir dalį tautininkų, naujos Lietuvos vyriausybės kryptį užgėrė visos Lietuvos organizacijos. Už tai pasisakė krikščionys demokratai, liaudininkai, socialdemokratai ir komunistai. Suprantama, kad kai kurios organizacijos žinojo, jog šis užsimejimas gali ir neišdegti, gali naujai sutvertą vyriausybę užviešpatauti vėl tautininkai ar net klerikalai, bet vaduodamiesi tuo supratimu, kad be branduolio retai kur įsikuria plati koalicinė valdžia, nutarė ją remti ir koaliciją plėsti kiek tik galima. Buvo užsimita tvirti patriotinį frontą, apimančią visas sroves, neišskiriant nei komunistų. Bet šis žygis neišdegti del tautininkų pasipriešinimo, nes jie dar tebe laikė savo rankose daugumą valstybės aparato įstaigų ir turi galią kai kam pasipriešinti.

Tuo pačiu laiku visos Lietuvos srovės, neišskiriant nei komunistinės srovės, pasisakė už stiprinimą ginkluotų jėgų. Komunistų Partija savo atsisaukime ragino darbininkus stoti į šaulių sąjungą, remti ginklų fondą ir visus gerus naujosios vyriausybės žingsnius Lietuvos nepriklausomybei ginti. Šiaulių kalėjimo politiniai kaliniai nutarė nupirkti kelėtą šautuvų šauliams.

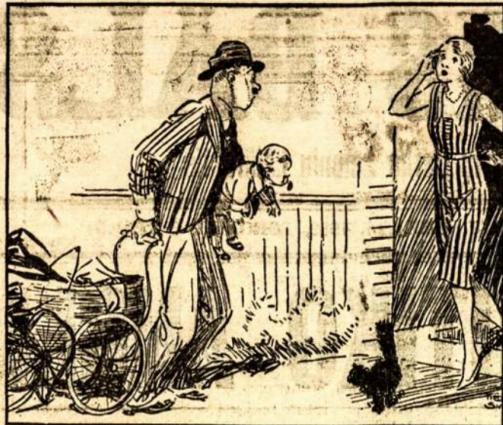
Liaudies Balsas, aišku, negalėjo nuo Lietuvos liaudies atsilieki. Jis, remdamas Lietuvos liaudies nusistatymu, taipgi pažadėjo remti visus gerus Lietuvos vyriausybės žygius ir ginklų fondą. Taipgi ir Klaipėdos pabėgėlius. Už Klaipėdos pabėgėlių remimą pasisakė ir amerikiečių organizacijos. LDS centras paaukavo \$100, SLA centras paaukavo rodos \$300. Taipgi amerikiečiai prielankiai atsiliepia ir apie naują vyriausybę ir ginklų fondą.

Tas, žinoma, nereiškia, kad nieko iš naujos vyriausybės nereikalaujama. Kaip Lietuvos žmonės, taip ir užsienyje gyvenanti lietuviai ir jų spauda nurodinėja, ką Lietuvos vyriausybė turėtų padaryti, kad atsiekti dar didesnis vienybės, dar didesnio pritarimo naujai vyriausybei. Pirmoj vietoj reikalaujama uždaryti tautininkų sąjungą, jeigu neduodama laisvės kitoms partijoms viešai veikti. Paskui reikalaujama paliuosuoti politinius kalinius. Reikalaujama daug kitų dalykų. Nuo kritikos, žinoma konstruktyvios kritikos, niekas neatsisako. Tačiau reikia suprasti, kad per tokį trumpą laiką ir su geriausiais norais naujoji vyriausybė stebuklų padaryti negalėjo. Prie to, reikia atminti, kad ir Lietuvoj, taip ir užsienyje, yra tokių lietuvių, kurie šiai vyriausybei nepriitaria, stengiasi trukdyti. Lietuvoj varoma propaganda, kad paliuosavimas politinių kalinių, suteikimas didesnės laisvės pažangioms organizacijoms užtrauks Vokietijos nazų rūstybę. Buvo pranešta, kad buvo planuojama naują vyriausybę nuversti. Buvo suminti ir tardomi net keli generoliai.

Kaip Lietuvoj, taip ir užsieny išeinanti lietuvių spauda mato, kad daug dalykų Lietuvoj turi būti pataisyta. Bet jų atitaisyti viena diena negalima. Tačiau yra manoma, kad nauja Lietuvos vyriausybė yra didelis žingsnis gerojo pusei. Ir reikia pripažinti, kad padėtis Lietuvoje, nežiūrint visų skerspajnių, po truputį keičiasi. Raštiko atsilankymas Varšuvon, pagerinimas santykių su Lenkija, didesnis pasipriešinimas prieš nazius ir kiti apsiroikiškiai rodo, kad naujos vyriausybės politika daug geresnė, negu buvo Mirondo vyriausybės.

Čia, žinoma, reikia pažymėti, jog kiekvienas lietuvis turi laisvę turėti savo pažiūras. Todel ir dabar, nežiūrint visų mūsų spaudos atsisaukimų ir raginimų, kiekvienas turi pilną laisvę su ginklų fondu ir kitais fondais bei vyriausybę elgtis pagal savo supratimą. Prievartos nėra. Tas, kad Liaudies Balsas ir kiti laikraščiai pasisako už vieną ar kitą klausimą, dar nereiškia, kad visiems skaitytojams jau prievolė. Kiekvienas turi pilną teisę kritikuoti ir Liaudies Balsą ar kurį kitą laikraštį. Tas pagelbsti išsiaiškinti nesupratimus.

Dabar pora žodžių del medžiagos ta tema, kuria šiame editoriale mes kalbėjome. Mums atrodo, kad mes davėme nemažai ištraukų iš Lietuvos spaudos. Buvo patalpintas išties atsisaukimas Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto. Buvo duodama daug ištraukų iš Lietuvos žinių. Buvo duodama daug ištraukų iš Laisvės korespondento Lietuvoje. Patartina draugams tą visą medžiagą dar kartą pastudijuoti. Tuomet susidarys aiškesnis vaizdas, kas dabar Lietuvoje dedasi. Tuomet bus lengviau orientuotis. Tą viską pakartoti per Liaudies Balsą būtų nepraktiška,

Ji: "Kas atsitiko?"

Jis: "Susidūriau su kitu perambulatorium ir pasitaikė, kad tas pats policininkas, kuris uždraudė man važinėti automobiliu, buvo ir šios katastrofos vietoj ir uždraudė man stumti perambulatorių per trijų metų laikotarpį."

Ji: Ech! Tu esi tik vienam dalykui geras . . ."

APŽVALGA

Nedaug Tokių Buvo, Kurie To Nematė Iš Pat Pradžią

Gegužės 24 dienos Lietuvos Žinios rašo:

Tik dabar anglai ir prancūzai pradeda suprasti, kokia klaidinga ir kenksminga buvo jų "nesikišimo į Ispanijos reikalus" politika.

Netiesioginiai padėję generolui Frankui laimėti, jie tuo pačiu sudarė rimtą pavojų savo viešpatavimui Viduržemio jūroje.

Dabar jau yra faktas, kad generolas Frankas nė nemano išsivaduoti savo rėmėjų ir bičiulių, taip energingai padėjusių jam pasidaryti Ispanijos valdovu. Visi anglų ir prancūzų bandymai atitraukti generolą Franką nuo Romos-Berlyno "ašies" neduoda teigiamų rezultatų. Atvirksčiai, juo toliau, juo labiau Frankas įsikinko į "bendrą vežimą."

Prancūzų spauda yra priversta konstatuoti, kad "nėra pagrindo optimiškai žiūrėti į santykius su nacionalistine Ispanija ir maršalo Peteno misiją reikia laikyti nepasisekusia."

Iš tikrųjų, generolo Franko prisidėjimas prie "prieškominterninio pakto" rodo, kad jo ryšiai su "ašimi" stiprėja. Bet, jei generolas Frankas ir norėtų kiek "emansipuotis," tai vargu ar išgalėtų tai padaryti. Nėra abejonių, kad jo rėmėjai yra numatė įvairių galimų ir tinkamų "apsidraudė."

Todel galima numatyti, kad generolo Franko "draugini santykių" su ašimi plėsis ligi faktinės ir net formalios sąjungos, jei demokratinės valstybės nesigriebs griežtu priemonių paveikti jo "jausmus."

Jeigu Anglija ir Prancūzija leis generolui Frankui sudaryti karo sąjungą su vokiečiais ir italais, tai jų strateginė padėtis Viduržemio jūroje gali nepataisomai pasvirti.

Tai yra visų karo dalykų žinovų nuomonė.

Ispanų pozicijos Viduržemio jūroje turi didelės reikšmės del to, kad ispanų Morokas kartu su Pirinėjų pietine pakrante apgaubia siauriausią Gibraltaro sąsiaurio dalį, turinčią tik 15 kilometrų platumo, kurį lengvai "dengia" 15 centimetrų kalibro patrankos.

Prancūzų žiniomis, vokiečiai jau yra čia pastatę judomas, gerai paslėptas požemi-

niuose tuneliuose batarejas ir aerodromus. Pastatyta 50 įvairaus kalibro patrankų. Prie Vensu (netoli Ceutos) pastatyta keletas 40.5 centim. patrankų.

Ispanijai prisijungus prie Romos-Berlyno ašies, abiejų sąsiaurio krantų batarejos atiduos į italų-vokiečių rankas "raktą į Viduržemio jūrą."

Čia pat esąs Alžesiras yra apsuptas 600 metrų aukštumo kalnų. Jų tarpekliuose labai lengva paslėpti toli šaudančias patrankas ir apšaudyti Gibraltarą, juo labiau, kad tai puikus taikynys, 407 metrų aukštumo uola.

Gibraltaro miestas terasomis nusileidžia prie jūros, kur yra uostas, laivų dirbtuvės ir arsenalas. Uostas toks siauras, kad laivai meta inkarą ne jame, o prie "Alžesiro sąsiaurio gilumoje" t. y. prie ispanų kranto. Pačiame uoste laivai stovi dviemimis linijomis.

Tokio uosto apšaudymas negali nepadaryti didelių nuostolių. Todel Ispanijai įsikišus į karą, "ašies" pusėj, angliai bus priversti atsiskirti Gibraltaro, kaip jūrų bazės.

Kad taip atsitiks nematė tik tai tokie ponai, kaip Čemberlenas, Daladėj, Bonet ir panašūs. Liaudis visuomet per savo atstovus ir spaudą nurodinėjo, kad su "nesikišimo" politika Anglija ir Francija kasa sau duobę. Ateis laikas, kuomet tas bus patvirtinta praktika.

Grigaitis Draudžia Moterims Kovoti Prieš Karą ir Fašizmą

Čikagoje veikia Vidurykarių Valstijų Lietuvių Moterų Sąryšis, kuris jau nudirbo daug puikių kultūrinių darbų, nurodė Vilnis.

Balandžio 2 dieną, tas Sąryšis turėjo antrą konferenciją, kurioj dalyvavo nuo 31 organizacijos 84 delegatės. Konferencijoj dalyvavo ir socialistinio nusistatymo p-lė Mikužūtė ir Dundulienė. Taip pat daug delegacijų dalyvavo iš už Čikagos ribų, kaip tai: Detroito, Clevelando, Rockfordo, Kenosha ir kitų kolonijų.

Moterų Sąryšio konferencija, tarp kitų svarbių tarimų nutarė organizuoti lietuvių moterų kultūrinius klubus, kur dar jų nėra, ant sekamo pamatinio programo: Palaikyti lietuvių tarp jaunimo: a) Steigti vaikūčių mokyklėles, b) palaikyti artimus ryšius su lietuvių jaunimo

Francijos Socialistų Partija Netenka Įtakos

Lietuvos žinių korespondentas iš Paryžiaus praneša: "Apie kongresą dar paskelbsim skyrium, šiuo tarpu galima pasitenkinti konstatavus, kad nevienybė ir negalėjimas susikalbėti partiją privedė prie to, kad šiuo tarpu socialistų, kaip partijos, itaka į francūzų vidaus politiką yra labai menka. Galima kalbėti apie Blumo ar kurio kito politikos itaką, bet partija, bent kuriam laikui, yra atstumta nuo įtakos į krašto politiką."

organizacijomis ir t.t. 2) Vesti kovą prieš karą ir fašizmą. 3) Aktyviai veikti sveikatos klausimais. 4) Vesti abelną kultūrinį darbą tarpe lietuvių moterų.

Tai gana kultūringi užsimojimai, kuriems rodos negalėtų pasipriešinti nė vienas progresą mylintis žmogus. Tačiau kitaip išėjo su Grigaičiu. Jisai netalpi-no "Naujienose" korespondencijos aprašančios tą konferenciją ir atsakė sekamai:

1939 m. gegužės 8 d.
Miss Julia Skeberdis
3215 West 64 Place
Chicago, Illinois.
Gerbiamoji:

Atsakydami į Tamstos laiską, turime pasakyti štai ką. Dabartinė Moterų Skyriaus vedėja laikosi nusistatymo, kurį tas skyrius yra priėmęs seniai, kad į šį skyrių nepri- valo būti įvėliama politika, nes del politikos žmonės greitai susipyksta. O Tamstų kultūrinių klubų programe politika yra tarpe pagrindinių tikslų (Kova prieš karą ir fašizmą).

Be to, Tamstų politika yra aiškiai partinė. Kodel kova tik prieš fašizmą, o ne prieš visokią diktatūrą? Tai komunistų politika. Komunistai kviečia socialistus bendrai kovoti prieš fašizmą, bet kuomet socialistai paklausia komunistų: "O kai jūs turėsite valdžią, ar jūs mums pripa- kąžinsite pilietines teises? — tai ką jie atsako? Well, jų atsakymą mes skaitome kasdien jų garbiname sovietų tvarkos, kur socialistai neturi jokius teisių . . .

Po atsakymu pasirašė P. Grigaitis. Apie tą atsakymą sekamai rašo "Vilnis":

Iki šiol manėm, kad net ir "Naujienų" rūšies socialistai stoja už lygybės moterims su vyrais, bet čia patiriam ką kita: Moterims neleistina kištis į politiką, nes "del politikos žmonės greitai susipyksta."

Bet kodel "Naujienų" redaktorius pats sau leidžia į politiką kištis, jei jis taip nenori žmonių susipykimo?

Kodėl jis moterims tos teises nenori pripažinti? Moterų Sąryšis jam ir del- to negeras, kad jis stoja prieš karą ir fašizmą. Ar "Naujienų" redaktorius nori, kad moteris stotų už karą ir už fašizmą? Ar tada jis duotų vietos Sąryšio raštams?

Mes iki šiol manėme, kad ir "Naujienos" stoja prieš karą ir fašizmą, dabar pasirodo, kad klydome.

Kova prieš fašizmą yra partinė, dargi komunistinė. Jei taip, tai ir prelatas Ryan, ir kunigas Cox ir tie socialistai, kurie stoja prieš fašizmą yra komunistai.

Kokis piktas juokas. Kokia politinė kūdikystė.

Jei Sovietų Sąjungoj socialistai ir neturėtų teisių, tai ką tame kaltas Moterų Skyrius, kuris nieko bendro su ta šalimi neturi?

Be ir čia klausta. Sovietų žemėj teisių neturi tik tie, kurie kriminaliai nusikalta. Jei kurie buvę socialistai iki to dasigvyveno, tai čia ne tik ne Moterų Sąryšio kaltė, bet ir net ir ne SSRS valdžios kaltė.

Grigaitis nepagalii "Naujienose" vietos biurojimui, vagini- mui ir begėdiškiems prasimany- mams prieš Kanados lietuvių ju- dėjimą, bet jokiū būdu neįleidi- dia raštų, aprašančių moterų veiklą prieš karą ir fašizmą. Tai "moderniško" redaktoriaus lo- gika, kuria Hitleris su Musolinju tikrai pasidžiaugtu. Jo manymu prieš karą ir fašizmą negali būti jokios kovos, nes ta kova bū- tų komunizmas.

ARICA, Cilė. — Anglijos laivas Ordunia ir Italijos laivas O- rasio atgabeno Bolivijon 520 žydų.

Bolivijos valdžia sutiko leisti apsigyventi šiems vietos neran- dantiems žmonėms.

Pastabos

Anglijoj randasi vienas se- niasias pasaulyje vėjo malūnas, kuris pastatytas 1665 metais ir nuo to laiko beveik iki šiol.

Lygiai taip pat iki šiol beveik ir sena Anglijos reakcionierių dviveidiska politika. Štai, viena ranka jie dabar stengiasi sudaryti demokratinį apsigynimo frontą, o antrąją tiesia Hitleriui.

Halifaksas vėl pakartojo Čemberleno duotą Hitleriui užkvietimą "taikiu" būdu už konferencijų stalo išspresti visus reika- lus.

Hitleris neturėtų nusigąsti — Čemberlenas žada duoti daugiau Municho konferencijų. Tik su- tartis su Sovietais tokiom konfe- rencijom užkirstų kelią, todel, tai Čemberlenas ir nesiskubina tą susitarimą padaryti.

Sovietų reikalavimai garan- tuoti Pabaltijos valstybių nepri- klausomybes yra tikriausias dalykas užkirtimui Hitleriui kelio ir apsaugojimui tų valstybių sa- vistovaus gyvavimo. Tą visi su- pranta, bet, tik nevisi nori už- kirsti fašizmui kelio.

Kada fašizmas galingas ir tu-

Žiupsnelis iš Dancigo Istorijos

"Dancigas nevertas karo," ne- senai pareiškė Anglijos konser- vatų laikraštis London Times. Tačiau kas yra tas Dancigas, kurio trokšta naziai ir jiems priešinasi lenkai?

Dancigo laisvojo miesto teri- torija užima 701 ketvirtainę my- lią, kurioj gyvena netoli 400,000 gyventojų. Dancigo rubežiai yra 147 mylių ilgio. Miestas šiandien naudojasi laisvo miesto teisė- mis, kurias suteikė Versalio taika. Tačiau klaida būtų manyti, jog laisvojo miesto teisės Dan- cigui suteikė Versalis.

Istorija byloja, kad Dancigas išgyveno per tūkstantį metų po tokiu režimu, kuris buvo pana- šus į kitų protekciją. Tiktai 1772 metais Dancigas buvo atskirtas nuo Lenkijos ir pateko po Prū- sijos valdžia. Pagaliau 1807 me- tais į Baltijos pajūrį atžygiavo Napoleonas ir Dancigą vėl pa- skelbė laisvuoju miestu. O 1814 metais Dancigas vėl buvo sugra- žintas Prūsijai.

Dancigo reikšmė Vokietijai suprato Prūsijos karalius Frid- rikas II. Jis pareiškė: "Kas val- dys Dancigą, tas valdys ir Len- kiją."

Iš Administracijos

Drg. A. Damašius, Beardmo- re, Ont., lankydamasis Toronte aplankė Liaudies Balsu įstaigą ir paaukavo \$1.00 laikraščio rei- kalams.

Drg. V. Stukienė, San Fran- cisco, Calif., prisuntė \$3.00 Liaudies Balsui aukų nuo L.D.S. 58 kuopos.

Čia "Nėra" Elgėtų

Mieste skersai gatvę geležinis tiltas, Per jį nuolat sunkūs traukiniai bėgioj; Salygotvis dulkėm storai apipiltas Ir klaikus bildėsis tilto apačioj.

Kur šiukšlės dabina šalygotvij kieta, Patiltėj, prie sienos drėgnų akmenų, Alkano "biznieriaus" dabar "biznio" vieta, Jo "prekės" — saujaalė pašėliu senų.

Čia šalis turtinga, piliečiai laimingi, Įstatai nedraudžia turčiam turtus kraut; Čia nėra elgėtų, čia visi turtingi, Tur biznį daryti, o ne elgėtaut!

Patiltės "biznierius" daug metų gyvenęs, Šios šalies turtuoliams padėjęs turtėt, Bepuošdamas šalį, sukrypes, pasenęs, Priverstas patiltėj alkanas sėdėt.

Raguotis

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Naujai Perbudavotas Žmogus Tuojau Galėsias Šokti

Londono apylinkėse, Anglijoje, Douglas Tucker, 20 metų amžiaus, 1937 metais gruodžio mėnesyje pateko po sunkvežimiu. Didžiulis trokas sumalė visą apatinę kūno dalį, daugelyje vietų sulaužė kaulus ir sutraukė visus sausius. Kuomet sunkiai sužeistas buvo nugabentas į ligoninę, niekas netikėjo, kad jis gyvens. Bet kadangi jaunuolis nemirė, chirurgai pradėjo daryti operacijų seriją. Pirmiausia per keletą operacijų buvo sutvarkyta ir sugdyta jaunuolio kojos, o paskui paimta pertaisyti pilvas ir kiti organai.

Tačiau Tucker'ui operacijos dar nepabaigtos. Netrukus bus padaryta dar viena pilvo operacija, po kurios jaunuolis turės visiškai naują pilvą.

Nežinant, kad šio jaunuolio visa kūno apačia sudėta beveik iš skutių, gydytojai sako, kad ne-

užilgo jaunuolis galės šokti ir žaisti tenisą.

Tai pirmas toks kūno perbudavimas padarytas Anglijoje. Operacijų išlaidų padengimui valdžia apskyrė 850 svarų ir pats jaunuolis suplanavo keletą loterijų, kurių gautas pelnas suaudotas jo gydymui.

JUOKUS SUTEIKIANČIOS DUJOS

Daktaras Beecher iš Bostono nurodė Amerikos draugijai, tyrinėjančiai klinikinių darbų pasekmes, kad nitro oksidas, dažnai vadinamas juokų dujomis, užmarintame ligonyje sukelia dažniausia atsitokiojančių bangų reakciją.

Su hyppodermiška adata įleistieji apmarintieji vaistai ligonyje sukelia dideles, bet retai mušančias bangas, o kvėpavimu įtraukiamos nitro dujos sukelia mažas, bet dažnai mušančias kūne bangas.

Daktaras Beecher senai tyrinėjęs kas atsitinka su vaistais, dujomis ir elektros bangomis apmarintais pacientais ir nors

apmarinimų metodai jau naudojami šimtas metų, nieko negalys pasakyti kas atsitinka su apmarintais.

PERSKYRĖ PAPŪGA

Tūlas Bukarešto pirklys buvo Konstantinopolyje ir kada sugrįžęs apkabino savo žmoną, tai jį sveikindama papūgą pasakė naujai išmokyta sakinį: "Ramybė po audros, Karolis yra Konstantinopolyje." Karoliui šito užteko ir jisai užvedė persiskyrimo bylą. Teisme papūga Lora tuojau pakartojo tą sakinį, kada salėje pasirodė konkurentas. Teisėjai papūgą patikėjo ir porą perskyrė.

"Marsiečiai Perdaug Sustingę, Kad Galėtų Užpulti Žemę"

Britanijos karališkosios draugijos astronomas, Spencer-Jones, kuris laikomas didžiausiu planetinio gyvenimo žinovu, nurodo, kad amerikiečiams nėra reikalo daugiau būkštauti del marsiečių "atakų."

Astronomo įsitikinimu ant Marso nėra galimybių gyvybės egzistacijai. Tačiau išrodo, kad prieš milijonus metų galimai ir ant Marso žydėjo gyvybė. Vėlesniais laikais išdžiūvo Marso atmosfera ir galimai tenai gyvybei egzistuoti pasidarė neįmanoma.

Apgrindamas šaltą tiesą, karališkas astronomas pareiškė apgailestavimą, kad su savo nuomone išblaškąs įvairių svajotojų ir romantikų mintis, mėgusias rašyti apie kitus pasaulius sensacines noveles ir įvairius aprašymus.

"Moderniškos žinybos šviesoje yra tikra, kad ant kitų planetų nesiranda nei jokios egzistuojančios gyvybės formos," nurodo Džionsas.

Jupiteris, pagal astronomą, buvo uolotu pasauliu apie 22 tūkstančių mylių per diametrą, aplinkui save turėjo 6,000 mylių storio atmosferą, kurios sunkumas siekė apie milijoną tonų kiekviename colyje. Tad moks-

lininkai negali manyti, kad prie tokio didelio spaudimo ant Jupiterio paviršiaus galėtų egzistuoti gyvybė.

Venera ir Marsas, tai tikrai dvi planetos, kurios, išrodo, galėtų paremti gyvybę. Bet buvo neįmanoma surasti ant Veneros nei jokio deguonio, jo vieton tenai randasi dideli kiekiai anglidario mišinio, kas byloja, kad tenai negali egzistuoti daug gyvybės, jei nebent augalinė gyvybė, bet ne aukštenės formos gyvybė.

Venera yra pasaulis, kuriame gyvybė galimai dar neprasidėjo, o jeigu jau prasidėjo, tai ji egzistuoja labai primityviškoje formoje.

Marsas turi atmosferą, kurios storumas yra mažiausiai 50 mylių storio. Ant Marso randasi ir vandens, bet nedaug. Taip pat negalima surasti ant Marso deguonio, kuris reikalingas gyvybės palaikymui, o jeigu jo yra, tai labai mažas kiekis. Todėl pastebimi ant Marso žali dryžai, kurie laipsniškai keičiasi į rudus, dar neįrodo, kad tenai egzistuoja gyvybė.

Apie Evoliuciją

Prof. J. B. S. Haldone žymus anglų mokslininkas sako:

"Gamtoje yra tiesa nelygaus vystymosi gyvūnų ir augmenų evoliucijoje, kaip socialinė kapitalizmo vystymosi evoliucijoje, ir daugelis gyvūnų ir augmenų nepersikeitė per gan daug ilgą laiką.

Nėra generalės tiesos, kuri verčia gyvūnus ir augmenis ar draugijas pats savaime gerintis visuomet ir visur. Pagal Darwiną, gyvūnai tobulinasi per kovas, pagal Marksą, visuomenės tobulinimasi per kitokias kovas."

Klauda manyti, kad viskas gamtoje vienvald, neatlaidžiai ir vienodai vystosi laipsniškai pagal laipsnį. Vystymasis paeina nuo sąlygų, aplinkybių.

Tūlais periodais žmonės pažengia kur kas daugiau per 10 metų, kaip kitais periodais per šimtą metų.

Italija ir Dodecanese Salos

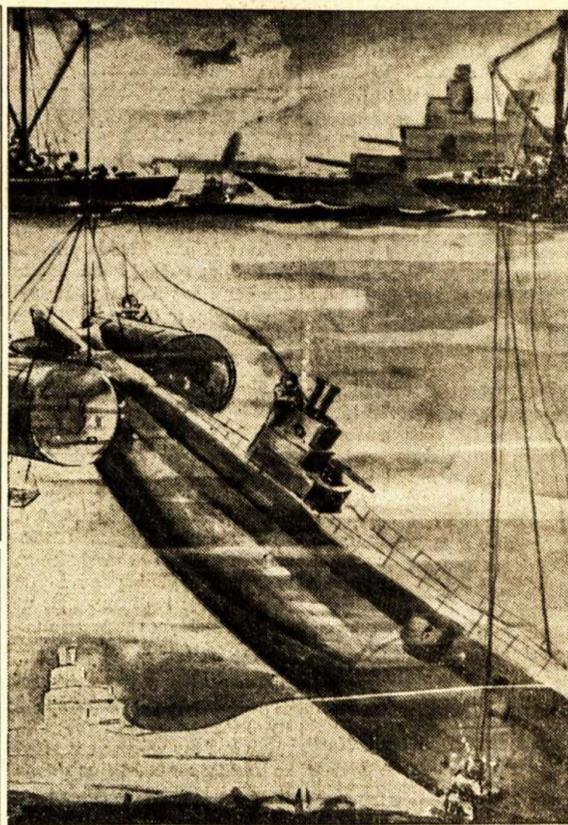
Po Albanijos užgrobimo prieš devynias savaites, Italija sukoncentravo dideles savo kariuomenės jėgas Dodecanese salose — salose komanduojančiose jėgimui į Dardanelius, Juodąją jūrą ir mažesniai laipsnyje į Suezio kanalo Viduržemio vartus. Italijos fašistų ambicijos yra įsigalėti šioj jūrų įlankoj ir po to viešpatauti Mažojoje Azijoje.

Kas yra Dodecanese salos? Jos niekad pirmiau nepriklausė Italijai. Dėka jų didelei strateginei vertei, Dodecanese salos 1912 metais buvo atimtos iš Turkijos, o 1924 metais Lausanne sutartimi pripažintos Italijai, nes ji pretendavo, kad jai priklausą šios salos. Tačiau tikrenybė Dodecanese salos priklausė visai kitai rytų Viduržemio tautai.

Vardas Dodecanese paeina iš graikiškų žadžių "dodeca" ir "nesos," kas reiškia dvyliką salų. Šių salų grupė buvo žinoma kaip Sporades salos. Jose gyvena 134,000 gyventojų, kurių didžiuma yra graikai. Salų sostinė Rhodes turi 25,000 gyventojų. Dalis salų teritorijos tuščia, o apgyventuose plotuose auginamos vynuogės, alyvos ir tabakas. Iš industrijos žymiausia yra kempinių žvejyba. Iš visų salų geriausia žinomas Rhodes, Patmos ir Leros salos. Leros saloje įsteigta stipri Italijos karo laivyno ir orlaivyno bazė.

Sakoma, kad dabartiniu laiku Rhodes garnizone randasi 45,000 Musolinio karių. Kadangi šios salos turi labai didelę strateginę reikšmę, tad neabejotina, kad būsimo karo metu Italija iš šių salų mėgins uždaryti Anglijos ir Francijos svarbiuosius Viduržemio vartus, o Anglija su Francija galimai mėgins atimti iš italų šį svarbųjį archipelagą.

Kadangi Dodecanese salos istoriniai ir geografiniai priklausė Graikijai, tai graikai neatsisako nuo savo pretenzijų. Į šias graikų pretenzijas palankiai žiūri tik Jungtinės Valstijos. Pavyzdžiui, Jungtinių Valstijų senatas 1920 metais priėmė net rezoliuciją, pareiškiančią, kad Dodecanese salos turi būti inkorporuotos į

Šiaip artistas vaizduoja iškėlimą į viršų neseniai nuskendusio submarino "Thetis."

Graikijos karalystę, bet tas reikalavimas paliko neišpildytas.

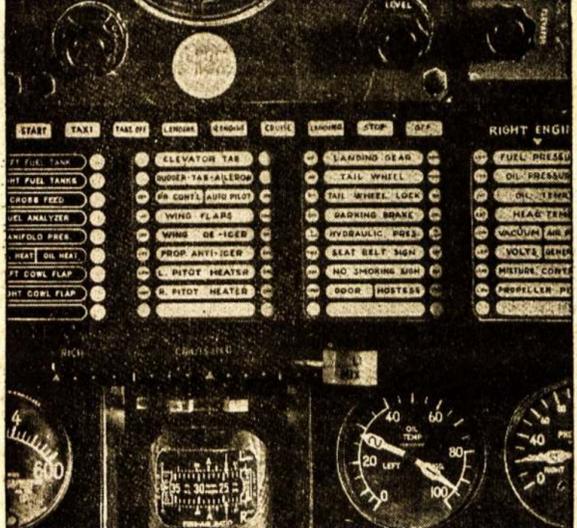
ALASKIEČIAI TAIPGI NORI ĮKURTI SAVO VALSTYBĘ

Italija savo režimą Dodecanese salose vykdo per tenai esantį Italijos gubernatorių, kuris randasi po Romos užsienio reikalų konceliarijos kontrole. Gubernatorius tvirtai laiko sugniaužęs salų gyventojų spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvę. Persekioja, areštuoja ir tremia kiekvieną fašistų režimu nepasitenkinantį pilietį. Mažiau nusikaltusiems piliečiams, Italijos fašistai užduoda ricinos aliejiaus. To pasekmėje, salų gyventojai graikai kasdien laukia paliuosavimo, bet paliuosavimo negalės įvykti iki nebus sumušta Italija. Taip pat kol Dodecanese salas valdys Italija, tol Turkija jausis nesaugi.

Alaskiečių grupės, vadinamos Alaskos naminės valdžios sąjungą, šiomis dienomis išleido deklaraciją, kuria reikalauja Alaskai pilno teritorinio statuso.

Deklaracijoje nurodo, kad Alaska turinti būti paliuosuota nuo federalės biurokratijos, kad jai būtų suteikta valstybės teisės ir kita. Sąjungos nariai, alaskiečiai, kurių esą apie 30,000, pažada baltojo žmogaus nevaržymą.

PLATINKITE ir UGDYKITE "LAUDIES BALSĄ" VISUOMENES TEISIŲ UŽTAREJĄ. PIRMYN SU JUO!

Naujas aviacijos išradimas. Baigiamam statyti stratosferos orlaivyje Curtiss-Wright, bus šitokia lenta, ant kurios, be kitų instrumentų, bus ir lempukės su užrašais rodančios kas dedasi orlaivyje. Tas įtaisymas yra elektra sujungtas su visomis orlaivio dalimis ir lakūnui pakaks tik žvilgtelėti į jį, kad pamatytų motoro įkaitimą ir net ar "No smoking" lentelė kabo ant sienos.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tęsia)

Kaip tai į apskrities komiteto partijos biurą užėjo senas pogrindinis daktaras Barteliko, apskrities sveikatos komiteto vedėjas.

—Tu blogai atrodi, Korčagina. Ar buvai sveikatos patikrinimo komisijoje? Kaip tavo sveikata. Juk nebuvai? Taip pat, aš neprisimenu, o reikalinga tavo, drauguti, apžiūrėti. Ateik ketvirtadienį, vakare.

Povilas sveikatos patikrinimui nenuėjo — buvo užimtas, bet Bartelikas apie jį nežūmiršo ir kaip tai nusivėdė Povilą pas save. Rezultate smulkmeniškio ir atydaus gydytojų apžiūrėjimo (Bartelikas asmeniškai ėmė prie jo dalyvumą kaipo nervopotologas) buvo užrašyta:

"Sveikatos komisija skaito reikalinga kuogreičiausia paliuosuoti atostogoms ir ilgam gydymuisi į Krymą, antraip blogos ir sunkios pasekmės neišvengiamos."

Apačioje sekė ilgas aprašymas ligos lotinų kalboje, iš kurio Korčaginas suprato tik tiek, kad svarbiausi bėda ne kijoje, o dideliam sugedime centralinės nervų sistemos.

Barteliko perleido komisijos nuosprendį per biurą, ir tenais nei vienas neišsireiškė prieš skubų atleidimą Korčagino iš darbo, bet pats Korčaginas paprašė, kad jam leistų palaukti sugrįžtant iš atostogų apskrities komiteto komsomoliško skyriaus vedėjo Sbitnevo. Korčaginas bijojosi palikti tuščią raštinę. Visi sutiko, nors Bartelikas tam griežtai priešinos.

Liko trys savaitės iki pirmųjų, per visą jo gyvenimą, atostogų. Stalčių jau gulėjo sanitarinis bilietas į Evpatoriją.

Korčaginas per tas dienas spaudėsi prie darbo, sušaukė apskrities komsomolo plenumą ir, nesigalėdamas jėgų, suvedė galus, kad išvažiuoti ramiam.

Ir štai, besirengiant atilsiui ir susitikimui su jūrėmis, kurių dar nei sykio per savo gyvenimą nematė, įvyko tas negražus ir šlykštus atsitikimas, ko jis visai nelaukė.

Po užsiėmimo Povilas atėjo į Partijos propagandos skyrių ir atsisėdo ant palangės atviro lango už knygų spintos laukdamas agit-propu pasitarimo. Kada jis įėjo, nieko nebuvo kambaryje. Trumpam laikui prabėgus atėjo keletas žmonių. Povilas iš už spintos jų nematė, bet pažino iš jų tarpo vieno balsą. Tai buvo Failo, oknarhozo vedėjas, aukštas, kariškas išmankštintime gražuolis. Apie jį Povilas ne sykį girdėjo, kaip apie mylėtoją pagirtuokliuoti ir pasimerginti prie kiekvienos grakščios merginos.

Failo kada tai buvo partizanų ir gyrėsi sidabrinu laikrodžiu, kurį būk tai dovanojęs "pats Rakovskis" aštonioliktais metais, ir prie geros progos su juoku pasakojo, kaip jis kapojo machnoviečiams galvas — po dešimtį į dieną. Korčaginas perdaug jam netikėjo. Vieną sykį pas Povilą atėjo komsomolka ir pradėjo verkti, pasakodama, kaip Failo prižadėjo ją vesti, bet pagyvenęs su ja savaitę perstojo net ir sveiktintis. K. K.-je Failo užsigynė, prirodymų mergaitė neturėjo, bet Povilas jai tikėjo. Korčaginas sėdėdamas ant palangės už spintos klausėsi. Įėjusieji į kambarį jo nepastebėjo.

—Na, Failo, kaip tavo dalykėliai? Ką naujo stebėtino įvykdei?

Klausė Gribovas, vienas iš Failo prietelių, panašūs jam žmogus. Gribovas delko tai skaitėsi propagandistų; nors buvo visiškai neišsilavinęs ir didelis atbukėlis, bet propagandisto vardu pūtėsi ir prie kiekvieno tinkamo ir netinkamo prietikio apie tai prisimindavo.

—Gali mane pasveikinti: vakar apdirbau Korotajevą. O tu sakei, kad nieko iš to neišeis. Ne, brolau, jei sykį aš prie kokios nusitaikiu, tai yra būtinas užtikrinimėlis, — ir Failo dadėjo blevizguojančią frazę.

Korčaginas pajuto nevišką šurpulį — ženklą aštraus susijaudinimo. Korotajeva buvo vedėja apskrities moterų skyriaus. Ji atvažiuo cionais tą pačią dieną kaip kad ir jis ir Povilas darbe susidraugavo su šia simpatiška partijete, atydzia prie kiekvienos moteries ir prie tų, kas atėdavo pas ją ieškoti užtarimo arba patarimo. Tarpe komiteto darbininkų Korotajeva buvo gerbiama. Ji buvo nevedus. Failo beabejonės apie ją kalbėjo.

—O tu nemeluoji, Failo- Ji į tokią nepanaši.

—Aš meluoju? Už ką tu mane tuomet skaitai? Aš ne tokias aplaužiau. Reikalinga tikrai mokėti. Kiekviena reikalauja savotiškai upatingo priėjimo. Nekuri pasiduoda šėkančią dieną, bet tokia, reikalinga prisipažinti, niekam neverta. O paskui kitą praseina išsitas mėnuo bėgioti. Svarbiausia — reikalinga pažinti psichologiją. Prie kiekvienos turi turėti skirtingą taktiką. Tai, brolau, išsitas mokslas, bet aš tame reikale profesorius. Ho-ho-ho-ho! . . .

Failo užspringo nuo pasitenkinimo. Buryks klausovų ragino jį smulkmeniškiau apipasaakoti įvykį. Visa kompanija be kantrybės norėjo sužinoti smulkmenas.

Korčaginas pakilo, sugniaužė kulokus, jausdamas, kaip pradėjo smarkiai plakti širdis.

—Korotajevą imti taip sau "dievui" nebuvo ko ir galvoti, o apleisti ją be nieko nesinorėjo, tuo labiau, kad aš su Gribovu ant duzino potvynio susiginčinau. Na, aš ir pradėjau diversiją. Užėjau sykį, kita. Žiūriu, spiriasi. Apart to apie mane nesmagūs girdai pasaklydo, — gal ir iki jos daėjo . . . Vieni žodžiu iš flangų nenusiseikimas. O tada aš aplink, aplink. Ho-ho! Tu supranti, aš sakau jai, kariavau, priešų primušau krūvas, braidžiojau po visą šalį, vargau, skurdau, o moteries taip del savęs ir nesuisiradau, gyvenau kaip viengungis šuo . . . Ir kad pradėjau ir kad pradėjau sukti į vieną ir tą pačią pusę ir vienu tuo pačiu būdu. Bendrai mušau į silpnąsias vietas. Ilgai aš su ja pasitampiau. Vieną sykį buvau pamągęs spiauti po vėlniais ir baigti komediją. Bet cionais dalykas principo ir del principo aš nuo jos neatstojojau . . . Galų gale dasigavau iki rankos, Už mano kentėjimą — vietoj bobos ant merginos patekau. Ho-ho-ho! . . . Ech, juokai!

Ir Failo tęsė bėgėlišką pasakojimą. Korčaginas beveik nepajuto, kaip jis atsirado šone Failo.

—Gyvu! sušuko Povilas.

—Ar aš gyvulus ar tu, klausydamas svetimų pasikalbėjimų.

Matomai Povilas dar ką pasakė, kadangi Failo nugarbė jį už kritinės.

—Taip, tu mane židei!

Ir kirtu Korčaginui su kuloku. Jis buvo pusiaugairtis.

Korčaginas nutvėręs ažuolinę taburetę vienu smūgiu partrenkė Failo ant grindų. Povilas tuo laiku neturėjo prie savęs revolvorio, ir tiktai tas išgelbėjo Failo gyvybę.

Tas įvykis baigėsi nemalonumu del Korčagino: dienoje paskirtoje išvažiuoti į Krymą Povilas stovėjo prieš partijos teismą.

Į miesto teatrą susirinko visos partinės organizacijos. Įvykis agitacijos skyrių su-

buzdino, visus, ir teismas virto į aštrią polemiką. Esmės klausimai, asmeniškai nesantai, ka ir partinė etika padengė sprendžiamą bylą. Tas buvo signalu. Failo teisme save laikėsi atžariai, begėdiškai šypsodamas kalbėjo, kad jo bylą išspręstų liaudies teismas ir Korčaginas už jo pramuštą galvą gaus padirbėti prie priverstinių darbų. Atsakyti į klausimus kategoriškai atsisakė.

—Ka, norite liežuvius pakasyti mano antrašu? Atsiprašau. Galite man primesti ką norite, o tas, kad ant manęs įsiutu bobos, tai yra delto, kad aš į jas nekreipiū visiškai domės. Ši visa byla išvalgyto kiaušinio lukšto neverta. Jeigu tas būtų įvykę aštonioliktais metais, aš su šiuo psichu Korčaginui būčiau apsidirbęs savotiškai. O dabar cionais ir be manęs apseis. — Jis išėjo.

Kada pirmininkaujantis pasiūlė Korčaginui papasakoti apie susikirtimą, Povilas prakalbėjo ramiai, bet buvo jaučiama, kad jis su vargu sulaiko save.

—Viskas, apie ką cionais eina kalba, įvyko delto, kad aš nesulaukiau. Seniai jau praėjo tas laikas, kada aš kulokais dirbau daugiau, kaip galva. Įvyko avarija, ir, pirmiau negu aš supratau, Failo gavo į pakaušį. Per keletą pastarųjų metų pas mane tas įvykis pirmutinis, ir aš tą savo pasielgimą smerkiu, nors tas užduotas smūgis yra pateisinamas . . . Failo, jasiaburėtinas apsi-reiškimas mūsų komunistinėj butyėj. Aš negaliu suprasti, niekada nesutiksiu su tuom, kad revoliucionierius — komunistas gali būti tuo pačiu laiku derkliugišku gyvuli ir ne-naudėliu. Tas įvykis privertė mus pakalbėti apie esmę, tai vienintėlis griežtai aiškus klausimas visoj šioj byloj.

Didelė didžiama partinis kolektyvas balsavo už išmetimą Failo iš partijos, Gribovui buvo išneštas griežtas papeikimas su perspėjimu už melagingą liudijimą.

(Bus daugiau)

Lietuvoje

EGZAMINAMS RUOSIASI 40.000 MOKSLEIVIŲ

Kaunas. — Šiuo metu įvairiose mokyklose pats egzaminams pasirošimo įkarštis. Kai kuriose gimnazijose, kuriose yra paralėšės klasės, egzaminai jau prasidėjo, o visose kitose valstybinėse ir privatinėse gimnazijose egzaminai prasidės gegužės 18 d. ir tęsis iki birželio 12 d. Birželio 15 d. mokslo metai baigsis visose privatinėse ir valstybinėse mokyklose ir gimnazijose.

Šio pavasario egzaminams 41-noje gimnazijoje ir kitose privatinėse bei valstybinėse vidurinėse mokyklose egzaminams iš 4 ir 8 klasių ruošiasi per 2400 moksleivių. Lietuvių gimnazijose egzaminams ruošiasi apie 2000 ir mažumų — 400 moksleivių. Kadangi pastebėta, jog ne visi, baigę gimnazijas bei tolygias mokyklas, tinkamai moka lietuvių kalbos, todėl egzaminų metu į abiturientų lietuvių kalbos žinias bus atkreiptas prideramas dėmesys. Daugiausia egzaminų lankančių bus Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Marijampolėje ir Ukmergėje. Apytikriais skaičiavimais šiais mokslo metais gimnazijas ir kitas vidurines, amatų ir pradžios mokyklas, o taip pat ir įvairius kursus, baigs per 40.000 moksleivių ir klausytojų.

KULTūros klubas kalnaberėje

Kėdainiai. — Sekmadienį, gegužės 14 d., Kalnaberės nepilnamečių nusikaltėlių įstaigų auklėtiniais buvo surengta rėta pramoga. Tą dieną į Kalnaberę buvo pakviesti Darbo rūmų choras, krepšininčių komanda ir vaidintojų sekcija.

Krepšinio draugiškas rungtynės laimėjo kėdainiečiai rezultatu 27—19 (15—14). Klubu meno mėgėjų grupė suvaidino operetę "Kuprotas oželis". To vaidinimo pasiūžūrėti prisirinko pilnutėlė salė ne tik auklėtiniai, bet ir aplinkinių gyventojų. Po vaidinimo klubo choras sudainavo keliolika dainelių. Prieš išvykstant auklėtinį choras sudainavo daug gražių dainelių, kurių turinys pilnas ilgesio ir teisingos prisiminimo.

Pačių auklėtinų orkestras pagrojo keletą rimtų kūrinių ir po to buvo leista pasisotkti.

LEDAI SUNAIKINO VAISMEDŽIŲ ŽIEDUS

Sartininkai. — Gegužės mėn. 12 d. Sartininkuose, apie 12 val., pradėjo lyti, o apie 13.30 val. užėjus antram debesiai pradėjo kristi pupos didumo ledai. Ledai krito maždaug 2 km. ruože. Ledų kritimas tęsėsi apie 2 min.,

tačiau vaismedžių žiedus sunaikino.

PERKŪNAS TRENKĖ Į TELEFONO STULPUS

Sartininkai. — Gegužės 20 d. perkūnas trenkė į du telefono stulpus. Stulpus apdraskė, kabelius su izoliatoriais išmušė ir žaibas telefono vielomis, prie pat Sartininkų, suėjo į žemę. Ugnies kamuolys ant žemės vaikščiojo apie 2 min. ir dingo. Perkūno trenksmas buvo toks smarkus, kad valgusieji pusryčius parkrito ant grindų, o vaikai išlėkė iš lopščių.

LIUDNI VIENOS MEILĖS ATGARSIAI

Marijampolė. — Gegužės 9 d. Marijampolės apygardos teismas nagrinėjo charakteringą Sasnavos apylinkių gyventojų bylą, kurioje kaltinamaisiais už žiaurias muštynes buvo patraukti J. Vosylius ir P. Ruočkus.

Byla pradžia gavo pereitų metų gruodžio 25 d. vakaruose, įvykusiose Sasnavos valsč., Plutiškių k. Į tas vakaruškas atvyko Vosiliaus ir Ruočkaus lydima Venciūtė, kuri susivaidino su buvusiu artimu draugu Karpavičium, atsisakydama jam paduoti ranką, kada jis priėjo prie jos pasisveikinti. Karpavičius, kuris buvo sudaręs apie Venciūtę kalbas, užsivagė del tokio elgesio ir pradėjo jai išmėtinėti už juos nedraugiškumą. Tą patį nepatiko Ruočkui, kuris paprašė Karpavičių pasitraukti, o pastarajam nepaklausius, smogė kiršine elektros lempute Karpavičiui į galvą. Tiek Ruočkus, tiek Karpavičius jau buvo girti, ir abu nebuvo priešingi muštynėms. Karpavičius Ruočkui už smūgį atsakė smūgiu peilio kriaušimomis, o vėliau net atslėnė peilį. Karpavičiui dar į pagalbą atėjo Bagdonavičius, bet salėje didesnių muštynių nebuvo, nes įsikarščiavusius vyrus laiku perskyrė kiti vakaruškininkai. Užtat ir viena ir antra grupė išsigrūdo kieman, kur dar Karpavičius ir Bagdonavičius, apsiginklavę štakietais, prisivijo einančius namo Ruočką ir Vosylių ties vartais. Vosylius nutvėrė svirtelę ir ja sudavė Bagdonavičiui į galvą. Smūgis buvo stiprus, bet tati nesulaikė Bagdonavičiaus, kuris štakietu kirtu Ruočką, tačiau pastarasis atmušė smūgį ir sudavė, nugriebęs štakietą, Bagdonavičiui į galvą, parkirsdamas vietoje, kuo muštynės ir baigėsi.

Nors Bagdonavičius greit atgavo sąmonę, tačiau jis ilgokai sirgo. Smūgiai buvo tiek stiprūs, kad sukūrė smegenis, sutrikdė smegenų centrus, nuo ko Bagdonavičiui buvo net paralyzuotas kūrį laiką kojos. Dabar jau nu-

Jaunieji Vilniaus krašto lietuviai grebėjėliai kaitrią vasaros dieną marina troškulį.

Lenkijoje esą labai aukštos nuomonės apie lietuvių kareivį, kuris amžiais įrodė savo narumą įvairius karus kariaudamas, ir jie esą tikri, jog Lietuvos armija esanti pasiryžusi apginti savo sienas.

Kokia yra Lenkijos armijos vertė, gen. Raštikis įsitikinęs per savo vizitą Varšuvoje, Lietuva ir Lenkija neturi jokio agresyvinio užsimojimo prieš savo kaimynus.

VILNIAUS VAIVADA ATSAUKIAMAS IŠ VILNAUS

Vilnius. — Vilniaus vaivada pulk. Bocianskis atšaukiamas iš Vilniaus ir perkliamas į Poznanę, o Poznanės vaivada pulk. Moruševskis skiriamas į Vilnių. Jau to fakto pakako, kad imta kalbėti, jog Lietuvos-Lenkijos santykiai pradeda gerėti, kad Varšuva stengiasi pašalinti iš kelio kliūtis.

Ryšium su tais pasikeitimais Vilniaus vaivadija vakar buvo pasiskvietusi K. Stašį, dir. Šikšnį ir kun. Čibirą.

Jie jau buvo pakviesti antrą kartą. Tenai jiems buvo pareikšta, kad

lietuvių "Ryto" draugija su skaitklomis ir Lietuvių ūkio draugija su skyriais atiduodama lietuviams ir kurtoriai atšaukiami.

Taip pat lietuviams leista organizuoti sporto draugiją. Švenčiųnių "Ryto" draugija, lietuviams sutikus, bus Vilniaus "Ryto" skyrius ir jos turtas bus Vilniaus "Ryto" perimtas. Del kitų uždarytų draugijų bus pareikšta, kad bus palaipsniai grąžinamos.

Del Lietuvos-Lenkijos santykių pasisako Ozono laikraštis "Gonec Poranny" susumuodamas užsienio spaudos balsus apie gen. Raštikio vizitą ir jo rezultatus. Laikraštis pažymi, kad daug dalykų užsienio spauda perdėjo, kai kuriuos išpūtė, tačiau esąs faktas, kad Lietuvos-Lenkijos santykiai jau gerėja.

Jis laiko tai geromis žiniomis, kad Lietuvos pozicija sustiprinta, kad

Lietuva esanti pasiryžusi išlaikyti ginkluotą neutralumą.

ir kad Lietuva norinti pagilinti ūkininkų santykius su Lenkija.

mis, bet tvarkdariai muštynes sutrukdė išstumdami mušeikas į koridorius, kur Bankauskas Viktoras peiliu pervėrė Pigagai į pečius ir jam teko gydytis ligoninėje.

Kauno apygardos teismo išvažiuojamoji sesija Viktorą Bankauską pripažino kaltu ir nubaudė pusantrų metų kalėjimo. Jo brolį Vladą išteisino.

MAŽIAU IŠVEŽAMA MIŠKO

Kaunas. — 1937 m. buvo išvežta miško už 42.1 mil. litų, o 1938 m. už 34.01 mil. litų. Daugiausia miško išvežama Anglijon, už 13.2 mil. litų, Vokietijon 6.1 mil. litų, Olandijon 2.9 mil. litų, Belgijon 1.7 mil. litų, Prancūzijon 3.1 mil. litų, J.A.V. 2.7 mil. litų.

SAVANORIŲ PAGEIDAVIMAI

Alytus. — Lietuvos kariuomenė kūrėjų savanorių sąjungos, karininko Juozapavičiaus skyrius, sušaukė metinį susirinkimą.

Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. M. Jakučionis. Sveikino organizacijos ir pavieniai asmenys.

Valdybon išrinko: M. Jakučionį, Pr. Gervę, P. Kešaliauską, p. Melinavičių ir p. Marčiulionį. Po to, sekė klausimai ir suma-

PREKYBA SU SOVIETAIS

Kaunas. — Su Sovietais sutarta per metus pasikeisti prekėmis 14 mil. litų sumai. Tabaką iš Rusijos pirkis fabrikantai patys už 3 mil. litų, o šiaip Lietūkis. Į Rusiją eksportuos "Maistas", kuris veisliniams gyvuliams pakelė kainą 3 centais už kg. nes rusai pakelė kainas už mašinas ir reikia išlyginti prekybos balansą.

UŽ PEILIO SMŪGI PUSANTRŲ METŲ

Alytus. — Varėnos vals. Nedzingės bažnytkaimy, 1938 m. rugsėjo 18 d., per viešą vakarą, būdamas įkaušęs, Vincas Pigaga šokdamas susipyko su Viktoru Bankausku, 25 metų amžiaus, ir jį spyrė. Bankauskas su broliu Vladu apdaužė Pigagą kumštis-

nymai, per kuriuos savanoriai priėmė eilę svarbių pageidavimų.

Vald. pirm. M. Jakučionis nusiskundė, kad jam, kaip miesto tarybos nariui, už savanorių veikalus neretai prisieina su riekais įstaigų galvomis, ypač su burmistru, niautis, nes jis vengia savanorius priimti į tarnybas ir net vargiai aprūpina darbu. Šia proga priminė, kad yra labai vargingai gyvenančių savanorių, nes už gautas pašalpas ne visiems pasiseka pakenčiamai įsikurdinti, todėl kiekvienas tautietis turėtų padėti.

Savan. Repšys pasiūlė, kad savanoriai būtų apdrausti, kaip ir tarnautojai, ligonių kasose, nes daugumas savanorių jau esą be sveikatos, liguisti, bet vargingai gyvendami neturi išgalių gydytis. Be to, savanoriams reiktų bent vasarą sezonais daryti gelžkelių ir autobusų susisieki-muos nuolaidas galėtų po savo kraštą pasivažinėti, kaip tai daro nereikšmingos organizacijos.

Baigiant susirinkimas nutarė pasveikinti: valstybės prezidentą, ministrų pirmininką, kariuomenės vadą, Savanorių kūrėjų centro valdybą, Šaulių s-gos vadą.

Susirinkimas pradėtas ir užbaigtas Tautos himnu.

Susirinkimą užbaigus savanoriai ir atsilenkę svečiai buvo pakviesti pietų.

KAIP MAZINAMI MIŠKŲ PLOTAI

Kaunas. — Rumsiškės valdžio Pašulų km. mažžemiams ūkininkams, kaip priedą, valdžia davė apie 100 ha žemės iš po miško; kelmyno. Žemė jau išparceliuota. To paties valsč. Užtakų km. jau suprojektuota duoti priedo mažžemiams apie 50 ha žemės iš po miško, taip pat kelmyno. Šioje vietoje prieš kelis metus buvo užsėtas naujas miškas. Daug darbo įdėta, daug lėšų išleikvota. Ir šandien matosi eilutėmis bedygtandios egļutės. Abiejose vietose žemė — smėly-

Sakoma, kad dovanotam arkliai į dantis nežūri, tad ir ūkininkai gautais bei numatomais priedais nesiskundžia, bet ir nėra labai patenkinti. Kelmus išrauti labai sunkus darbas, o ir išrovus, ant vėjo nešamo smėlio

nėkoks gyvenimas. Miškui ši šios vietos labai tinkamos. Miško plotas sumažinamas. Valstybei dideli nuostoliai, o priedus gavusiems ūkininkams taip pat maža paguoda.

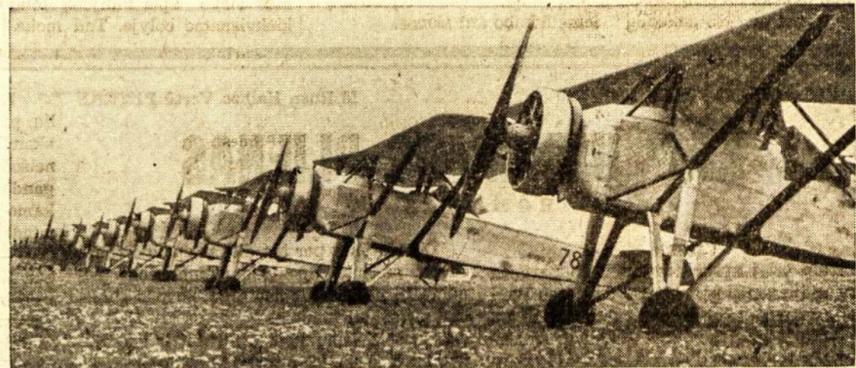
Kodel taip daroma? Kokiais sumetimais? Valstybingai galvojančiam žmogui sunku tai suprasti. Sakoma, kad šios apylinkės mažžemiams reikia duoti priedų, o duoti nesą iš ko, tai parceliuojami valdiški miškai. Priedai tikrai reikalingi. Ūkininkai ten teturi tik po 1-4 ha, retas daugiau. Vargas didelis. Bet ar nėra kitos išeities, kaip kad parceliuoti miškus? Ar negalima išparceliuoti nors valdiškus, dvarininkams išnuomuotus dvarus? O norint reikalą dar rimčiau sutvarkyti, ar negalima atstatyti bent senosios normos — 80 ha. Neabejoju, kad daugumas tokių apylinkių mažžemių mielai sutiks išsikelti į tolimesnę apylinkę ir gauti ten keletą ha geros žemės, vietoj smėlyno ir kelmyno. Ir miškų plotas būtų nesumažintas ir ūkininkai būtų patenkinti ir valstybei iš to būtų visais atžvilgiais didesnė nauda. Kodel taip nedaroma ir kodel taip nepadaryti?

Yra ir priešingų faktų. Kur reikalas paliečia miško žemės keletą arų, žiemos ištiesinti, ten rodomas labai didelis taupumas, griaunami projektai, skiriamos antros komisijos. Tokių atsitikimų buvo 1938 m. Jonavos ir Babtų valsčiuose.

Ar nereiktų šiuos nusistatymus ir tokią politiką peržiūrėti? Agr. Alf. Zukauskas

Kaunas. ELTA. — Kauno zoologijos sodą šiemet jau aplan-kė 100,000 žmonių. Įvairių žvėrių ir gyvū sodas turi apie 200. Naujų paukščių ir žvėrių atgabenta iš Lenkijos, Čekoslovakijos ir kitų kraštų. Šį pavasarį atsirado žvėrių šeimos ir jauniklių.

Kaunas. — Centralinio Statistikos Biuro duomenimis balandžio mėn. per Kretingos muitinę Klaipėdos uosto linkme išėjo 27 proc. eksporto ir atėjo 31 proc. importo. Per Latvijos sieną išėjo 55 proc. eksporto kiekybėje (prieš 10 proc. 1938-IV) ir atėjo 58 proc. importi (prieš 9 proc. 1938 m.). Per Lenkijos pasienį išėjo 1 proc. ir atėjo 3 proc. prekių.

Vaidzas iš Lietuvos karo aviacijos 20 metų sukaktuvių šventės gegužės 20 d.: ilgoj eilėj išrikiuoti naujieji Lietuvoje statyti lėktuvai.

Prieš 100 Metų Lietuviai Dalyvavo Ispanijos Pilietine Kare

Užsienių spaudoje paskelbtas straipsnis apie pilietinį karą, įvykusį dar prieš 100 metų Ispanijoje ir apie tame kare dalyvavusius politinius emigrantus iš Lietuvos ir Lenkijos po nepavykusio 1831 m. sukilimo prieš karą Nikolajų I. Straipsnį parašė dr. Jofaitė pagal esamą Vilniaus valstybiname archyve medžiagą, ypatingai pagal anuometinių Lietuvos politinių emigrantų laiškus iš Ispanijos bei Prancūzijos savo giminėms Panevėžyje, Raseiniuose, Ukmergėje ir kitur. ten rašoma:

"Jau ne pirmą kartą Ispanijoj suliepsnoja pilietinis karas. Lygiai prieš 100 metų Ispanijoje buvo panaši situacija, kaip dabar. 1833 m. mirė Ispanijos karalius Ferdinandas, kuris paliko sostą savo dukrai Izabelai. Kadangi sosto įpėdinė buvo mažametė, tai regentūra buvo pavesta jos motinai Marijai-Kristinai.

Tačiau, mirusio karaliaus Ferdinando brolis, Don Karlos savo brolio testamentu nepripažino ir sukėlė maištą. Don Karlos subūrė aplink save reakcinguosius ispanų elementus. Tačiau regentūros valdovei Marijai-Kristinai pasisekė patraukti į savo pusę anuometinius pažanguosius ir liberalus ir skubos keliu pravedė liberalines reformas, įvesdama naują demokratinę konstituciją.

Dono Karlos sukeltas pilietinis karas truko ištisus 7 metus ir pagaliau karlistai buvo visiškai sumušti ir pats Donas Karlos su savo artimaisiais turėjo bėgti į Prancūziją. Lygiai kaip ir dabar Europos valstybės neliko abejingos Ispanijos reikalams. Despotiškos absoliutiško-

sios valstybės, k. a.: carinė Rusija, Austro-Vengrija, Italijos kunigaikštystės ir pan. rėmė ispanijos reakcionierius su Donu Karlosu priešaky, gi parlamentarinė Anglija ir parlamentarinė Prancūzija — regentė Mariją-Kristiną ir liberalus. Tačiau, anuomet Anglija veikė labai ryžtingai ir ispanų pažanguosius rėmė ne tik pinigais, bet taip pat ištisais kariuomenės pulkais, legionais ir net iš dalies savo karo laivynu. O Prancūzija, kuri tada buvo neryžtingojo Lui Filipo valdoma, buvo iš karto labai santūri, tačiau vėliau savo sumetimais nusiuntė vieną legioną pagalbon ispanų liberalams, ir dabar Europos valstybės neliko abejingos Ispanijos reikalams. Despotiškos absoliutiško-

Ispanijos pilietine kare dalyvavo daug politinių emigrantų iš Lietuvos ir Lenkijos.

(Nepavykusio 1831 m. sukilimo dalyviai), kurie pabėgo į Prancūziją. Vilniaus valstybiname archyve yra laišku iš tų politinių emigrantų savo namiškiams bei artimiesiems. Kai kurie rėmė ne tik pinigais, bet taip pat ištisais kariuomenės pulkais, legionais ir net iš dalies savo karo laivynu. O Prancūzija, kuri tada buvo neryžtingojo Lui Filipo valdoma, buvo iš karto labai santūri, tačiau vėliau savo sumetimais nusiuntė vieną legioną pagalbon ispanų liberalams, ir dabar Europos valstybės neliko abejingos Ispanijos reikalams. Despotiškos absoliutiško-

Tačiau įdomiausia, kad aname

Toliau Vilčinskis tame pačiame laiške skundžiasi, kodel Prancūzija delsia ir nesutinka prisidėti prie ispanų liberalų prieš Doną Karlosą. "Vienintelė Prancūzijos pagalba, — rašo jis, — yra lietuvių-lenkų legijonas, tačiau tik tuo sumetimu, kad galėtų nusikratyti politinių emigrantų." Vilčinskis dar rašo, kad beveik visi politiniai emigrantai iš Lietuvos tiesiog veržiasi karan prieš Doną Karlosą, norint atgaivinti vergiją.

Kitas politinis emigrantas iš Lietuvos 1835 m. rašo savo draugui Raseiniuose, kad Nansy mieste gyveną politiniai emigrantai daugumoje išvažiuoja Ispanijon kovoti už liberalus, tačiau jis mano, kad Lietuvos emigrantai Ispanijoje tesuras ne-

pakenčiamą klimatą ir badą. Tikras anuometinių ispanų kovų dalyvis iš Lietuvos politinis emigrantas, tūlas Možeckis tajį rašo 1832 m. savo giminėms Panevėžio apylinkėse:

— Atrodo, kad karas Ispanijoje taip greit nepasibaigs. Donas Karlosas turi daug šalininkų, o prancūzų karalius Lui Filipas pardavinėja ginklus abiem šalim, nes tuo būdu jis geriausia realizuoja prancūzų karo sandėliuose susikrovusį pasenusį ginklų lauzą. Kitados garsi savo turtais Ispanija dabar pilietinio karo suniokota.

Lietuvių-lenkų legijonas per antro metines ispanų kovas buvo išmuštas. Po 7 metų pilietinio

karo iš to legijono teliko vos keli dalyviai ir jiems teko grįžti labai apsvylusiams atgal į Prancūziją. Tačiau anuometinė Prancūzija juos labai šaltai sutiko. Jų įsigytus aukštus karinius laipsnius per ispanų pilietinį karą nenorėjo pripažinti.

Bet kai kurie iš jų suprato, kad anuomet atsieltas pažangiosios Ispanijos laimėjimas yra tikra pradžia pažangumui ir laisvei visame pasaulyje, ir kartu tikėjo, kad šis ispanų laisvės laimėjimas prieš 100 metų taipogi priartins jų tėvynei laisvę ir pažangą. Toks, pav., buvo politinis emigrantas Petriševskis iš Panevėžio, kuris laiške savo giminėms rašė: "Mano brangieji ir mylimieji. Netrukus pasimatysime. Europa mūsų nepamirš. Išlaisvintieji karštai skatina keršyti visiems tironams..."

(Lietuvos Žinios)

KATALONIJS PASKUTINĖJE UGNYJE

(Rašo Janis Anis, Latviju Tautos Ispanijoje Kovojes Liudo Kisieliaus Draugas)

Brangus Drauge Liudai!

Galų gale ir aš patekau į Franciją. Sunkiai, labai sunkiai mums ėjosi paskutiniuose mūšiuose Katalonijos fronte. Tu pats žinai, kaip buvo sunku kariuotės su fašistais, kurie buvo ne palyginamai geriau ginkluoti už mus.

Po to, kada paskutinį kartą Katalonijoje mačiau su tavim, mes — latviai, lietuviai ir lenkai — pasigynome Palafrugl'ėje. Tenai buvome suorganizavę gerą ir sveiką kolektyvą, bet neilgai jame teko gyventi. Mat tuo laiku fašistai pašėlusiai puolė Katalonijos frontą ir stengėsi atkirsti Barceloną. Mes kiekvieną dieną turėjome susirinkimus ir reikalavome, kad mus siųstų frontan Barcelonos ginti. Galų gale parašėme respublikos valdžiai prašymą, prašantį mums leisti antru kartu stoti į respublikos armiją. Gavome pozityvų atsakymą. Nuėjome į armijos būstinę. Nėra ginklų... laukiamė.

Barcelona pateko fašistams. Su skausmu širdyje stebėjome, kaip fašistų turėto kari laivai apšaudė Barceloną. Išbėgome. Tris dienas gyvenome kalnuose ir laukėme ginklų, bet mūsų moralė paliko nepalaužta.

Po trijų dienų gavome šautuvus, bet negavome rankinių granatų ir kitos amunicijos. Jos belaukiant praėjo dar kitos dvi dienos. Tuo laiku virš mūsų galvų, mūsų "gloriosa" (tai respublikiečiai vadindavo savo aviaciją) ore vedė bausius mūšius. Lėpšnomis apjuosti krito žemyn fašistų orlaiviai. Mat Katalonijos oras jiems buvo karštas, nes mūsų pusėje buvo daug greitai skridančių "Moskų."

Barcelona puolė... frontas suardyta. Respublikos armija traukėsi atgal. Fašistai veržėsi pirmyn. Mes, antrą kartą paėmusieji į rankas ginklus, tamsią naktį, prisipaūdė prie senos pilės prisiekėme, kad kovosime už Ispanijos respubliką iki paskutinio lašo kraujo, kaip kad pridera ištikimiesiems antifasistams. Tai buvo gilus ir jausmingas momentas.

Anksti rytą, kol dar nepasiekė mūsų linijų prieš aviacija, nuvykome į Granoler frontą. Dieną buvo ramu, nes fašistai savo jėgas koncentravo prie Barcelonos. Bet vakare pasirodė 32 tankai, daugybė tanketų, pilnas plėntas trokų, ant kurių sėdė fašistai, matyt, be jokios baimės važiuo, tikėdamiesi viską paimt, kas tik prieš jų akis matėsi, bet karčiai apsiriko. Pradėjo tarškėti mūsų lengvieji kulkosvaidžiai, nes sunkiųjų kulkosvaidžių ir artilerijos visai neturėjome. Lengvųjų kulkosvaidžių tarškėjimo rezultate tapo sunaikinti trys trokai ir paimtas fašistų ambulansas su tri-

mis italais. Soferis buvo užmuštas. Tokiu būdu ir mes turėjome įsigyti pirmą ambulansą. Fašistai buvo priversti trauktis atgal. Mūsų pusėje tarp kitų, tame mūšyje žuvo brigados komisaras ir kapitonas.

Man, kaip kulkosvaidininkui teko pozicija prie pat geležinkelina fašistų tankas ir atrodo ant traukinio atakos. Tai buvo baisi naktis, kokios savo gyvenime buvau nepergyvenęs. Siaučia bausius lietūs ir vėjas. Mes, alkani, labai blogai apsirėdę, neturime nei antklodžių, nei kitokios nuo lietaus apsaugos, stovime pirmoje linijoje. Už 300 metrų nuo mūsų, po alyvomis randasi fašistai, dešinėje muisiškiai, kas randasi kairėje nežinome, o užpakalyje mūsų lygus laukas. Visur juoda naktis, o mes sėdime ir saugojame geležinkelį. Beveik kas valanda ateina fašistų tankas ir ir atidaro ant mūsų pekliską ugnį.

Tai taip be pamainos per visą naktį teko išbūti sargyboje, nežinint, kad be miego buvomė jau ketvirta naktis.

Anksti rytą, iš po alyvų, fašistai atidarė ant mūsų bausią ugnį. Grioviais ir granatų išmūstomis duobėmis atsitraukėm už dviejų kilometrų ir tenai užėmė naują poziciją laukėme fašistų. Jie vietoj eiti pirmyn, supo mus iš šonų. Prisiėjo trauktis. Ir taip traukėmės iki vakaro. Norėjosi miego, bent kiek sušilti, lijo bausius lietūs, bet turėjome trauktis. Su pūslėtomis kojomis tą naktį atsitraukėme 40 kilometrų ir ką tik nepatekome į fašistų rankas. Net dviejose vietose fašistų nepastebėti praslinkome pro jų sargybas. Daug draugų neišlaikė ir nustojo jėgų, su skaudančiomis kojomis pasiliko ant kelio laukti bausias likimo.

Nežiūrint, kad fašistai stengėsi užkirsti mums kelią, kaime Leva buvome priversti apsisolti, užvalgyti ir užsnūsti. Atsigulėme šiltam tvarte prie mulų ir asilų, bet tuojuo atėjo įsakymas užimt poziciją. Užėmė poziciją kartu su karabinieriais (savanoriais šauliais) per visą dieną atmušėme fašistus, tik vakare atėjo įsakymas, kad turime trauktis.

Baisiai skaudančiomis kojomis, apkrauti šautuvais, kulkosvaidžiais ir granatomis, tą naktį nuėjome 26 kilometrus iki Villagrea. Tenai šiek tiek pramigome ir rytojauo metu, gavę trokus nuvažiuavome iki Llagaster, kur manėme reorganizuootis ir susirišti su kitomis dalimis. Baisiai pradėjo bombarduoti fašistų aviacija, todėl turėjome pasitraukti į esantį prie Casas de la Selva mišką. Naktį atėjo įsakymas, kad turime skubiai stoti į frontą. Bet velnias žino iš kur išlindo fašistai ir stipria kulkosvaidžių ir artilerijos ugnimi atakavo Llagaster. Skubiai nuvyko-

me į frontą ir per visą naktį vėdėme su jais kovą už miestą. Tik ryto metu, ieškant patogesnių pozicijų, turėjome atsitraukti už vieno kilometro. Čionai prieš bausią sunkiųjų kulkosvaidžių ugnį, gindamiesi tikrai su šautuvais išsilaikėme per visą dieną. Penktą valandą vakaro, fašistai pradėjo mus sūpti iš dešinės, nes tenai neturėjome pastatę nei vieno savo kareivio. Aš su kulkosvaidžiu stovėjau kaip tikrai dešiniajam sparne. Mūsų priešakyje buvo suardytas aerodromas, o už jo krūmai. Gerai žinojome mums pavestą apsaudyti plotą, įvairius taškus, kur galėjomė bile kada pasirodyti priešais. Bet fašistai nėjo ta kryptimi, kurią mes dabojome, o pasuko ta kryptimi, kurią niekas nesaugojo. Jie ėjo sau laisvai ir mes nieko negalėjome jiems daryti, nors gerai matėme, kad jie mus apsupa.

Greitai judėjo prie kulkosvaidžio pridėtas pirštas, o dar greičiau mintys. Jie supa... Šaut, bet per toli, nepasieks kulkosvaidžio ugnis... Bus blogiau, negu buvo Castellone... Ech, kad galėčiau pasiekti tą bandą... Taikynys 1,000, aštrus žvilgsnis pagavo sargą, o kulkosvaidžio buožė kietai įsirėmė į petį, pasigirdo aštrus kulkosvaidžio traėjimas. Bet kulkos krinta per artį. Tai kam šaudyti, jeigu amunicijos ir taip jau maža.

Į kulkosvaidžio ugnį atsakė fašistų artilerija. Prasiėjo granatų sprogmio bausis trenkimas. Negalima buvo susikalbėti net su netoliese esančiais draugais. Už valandėlės fašistai pasirodė sunaikintame aerodrome. Reikia pamėginti, bėgo mintis. Du pakrūto... Sudaužė per petį draugas.

— Įsakymas atsitraukti!

Šlapias laukas, traukiamės į už trijų kilometrų esantį Casas de la Selvas miestelį. Tenai randame 15-tą ir 11-tą brigadą. Traukiamės dar 7 kilometrus. Pasiekiamo sudaužyta, tuščia ir be jokios šviesos Gerona. Čionai neapsistojame, žygiuojame į Bisbal miestelį, kuris irgi bausiai sudaužytas ir nuklotas lavonais. Aplinkui dar tęsiasi gaisrai. Skubiai laksto su ant rankų kūdikiais klykiančios moterys. Užimame poziciją. Fašistai mus atakuoja nuo Viduržemio jūrų pusės. Pildome savo užduotį ir neleidžiame jiems nukirsti Gerona-Bisbal-Figueros kelią, svarbiausiąjį vieškelį. Pasiekmingai atlaikome visas atakas, bet vėl fašistai mus supa iš flangų. Vakare traukiamės. Bisbal mieste mus užklupo didelė daugybė fašistų tankų. Slinkdami gatvėmis jie atidarė ant mūsų bausią ugnį.

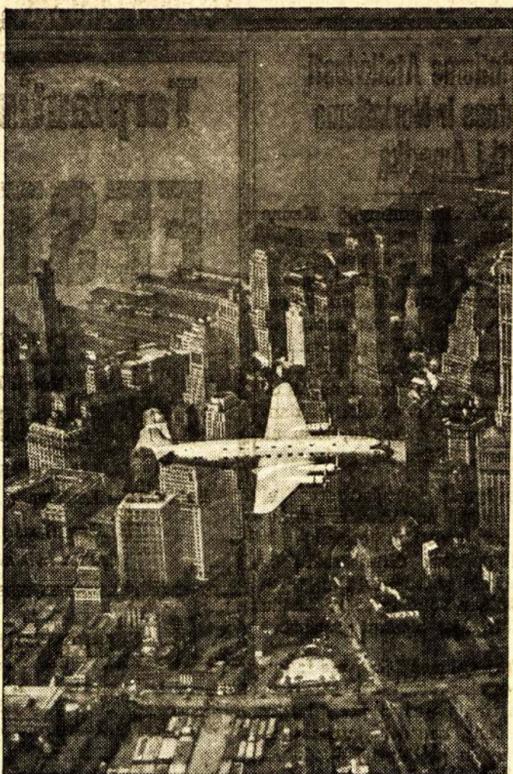
Buvo bausis reginys... ūžimas, ugnis, kulų skveklodros ir bausis riksmas. Slėpėmės kur kam pavyko. Pagaliau apie de-

šimčiai draugų su dviem kulkosvaidžiais pavyko pabėgti į laukus. Pavyko pasiekti Verdes miestelį, o iš ten nuvykome į už 33 kilometrų esantį Figueres miestą, kuris jau buvo kovos sukuryje. Kur mes tikrai ėjome, visur susidūrėme su fašistais.

Taip tai vasario 8 dieną perėjome Francijos rubežius ir už sniegais padengtų kalnų palikome suardyta didvyrišką Kataloniją.

Koncentracijos lageriai. Čia nėra nuo lietaus apsaugos, neturime antklodžių nei šiaudų. Neturime nei pakaitai baltinių, dėvimė prakaituotais ir parazitų piltais baltiniais. Gauname tik tai 300 gramų duonos dienai. Šiek tiek gauname džiovintos žuvies ir žirnių, panašių Lietuvos lišiams. Apie pašto ženklus reikia pamiršti, nes nėra pinigų.

Pajūry guli iš Ispanijos atsiųstų mulų skūros ir groblai, nes jų mėšą jau suvalgėme. Tai tokis mūsų gyvenimas po dviejų metų išbuvimo fronte. Tai niekis, kantrybės užteks. O klasišnis supratimas priduoda jėgą ir viltį, kad mes išeisime laimėtojai.

Nuotrauka parodo didžiausį pasauly sausumos orlaivį skrendantį tarp New Yorko dangorėžių. Šis oro gigantas, Douglas DC-4, turi 4 motorus, sveria 65,000 svarų 32½ tonų), ir kainavo \$2,000,000. Jis turi talpos 42 keleiviams.

Lietuvos Bežemio Balsas Apie Ginklų Fondą

(Laiškas iš Lietuvos)

Brangi Sesute ir Švogerei. Gavau jūsų laišką žiemą, dabar siunčiu daug linkėjimų. Turiu priminti, kad gavau kalendorių ir keletą Liaudies Balso numerų. Labai puikus laikraštis, kuris nušviečia darbininkų būvį. Šiandien buvau pas gydytoją. Jeigu sugriebtu kokį litą, tai turėtu nešti daktarams. Jiems pagelbsti, o man ne. Socialinio ap rūpinimo nėra, tad ir kas belieka daryti? Labai gerai, kad jūs man pagelbėjote, tad atsiųsčiau nuo bado ir nuogalės. Buvau manęs pirkti vietele, bet nelaimė, susižeidžiau ranką, tai taip ir viskas paliko. Gal jūs manote, kad pralėbavojau? Visai ne! Nelaimingas atsitikimas nustumė mane nuo svajonių, o jūsų auka išgelbėjo nuo didelės bėdos. Jeigu dar kokia pora mėnesių negalėsiu dirbti, tai manęs laukia juoda diena.

Pas mus nors skaitoma nefašistinės valstybės, bet visgi buržuazinė tvarka, valdymosi forma artima fašistinei formai. Manau, kad tikrai tuomet bus gerai, kada proletariatas pasiliuosuos iš po kapitalistinio jungo. Žingsnis po žingsnio einame pirmyn. Tai tokios pas mus naujienos.

Paršas neskelbiamas)

šimčiai draugų su dviem kulkosvaidžiais pavyko pabėgti į laukus. Pavyko pasiekti Verdes miestelį, o iš ten nuvykome į už 33 kilometrų esantį Figueres miestą, kuris jau buvo kovos sukuryje. Kur mes tikrai ėjome, visur susidūrėme su fašistais.

Taip tai vasario 8 dieną perėjome Francijos rubežius ir už sniegais padengtų kalnų palikome suardyta didvyrišką Kataloniją.

Koncentracijos lageriai. Čia nėra nuo lietaus apsaugos, neturime antklodžių nei šiaudų. Neturime nei pakaitai baltinių, dėvimė prakaituotais ir parazitų piltais baltiniais. Gauname tik tai 300 gramų duonos dienai. Šiek tiek gauname džiovintos žuvies ir žirnių, panašių Lietuvos lišiams. Apie pašto ženklus reikia pamiršti, nes nėra pinigų.

Pajūry guli iš Ispanijos atsiųstų mulų skūros ir groblai, nes jų mėšą jau suvalgėme. Tai tokis mūsų gyvenimas po dviejų metų išbuvimo fronte. Tai niekis, kantrybės užteks. O klasišnis supratimas priduoda jėgą ir viltį, kad mes išeisime laimėtojai.

Rengimės Prie Tarptautinio Pikniko

TORONTO. — Ateinantį sekmdienį, birželio 18 dieną, įvyks vienas ir didžiausių Toronte piknikų, kurį rengia visų tautų progresyviškios organizacijos.

Šis piknikas įvyks Eldorado parke, esančiam netoli Bramp-tono miestelio.

Rengėjai tikisi, kad piknike dalyvaus mažiausia apie 10,000 įvairių tautų žmonių, o gal ir 15,000.

Į pikniką nuvykti bus pakankamai susisiekimo priemonių ir už prieinamą kainą. Trokai vėš nuo visų darbininkų svetainių.

Tenka priminti, kad lietuviams su susisiekimo priemonėmis nėra taip blogai. Daugelis lietuvių turi savo automobilius, kuriais žinoma nuvažiuos į šį didžiulį darbininkų festivalį.

Vokietija ir Ilgas Karas

Rašo buv. Prancūzijos oro ministeris Pjer Kot

Jeigu rytoj prasidėtų karas, lavo, bet kurios jį visiškai nutolinės valstybės iš pradžių turėtų neabejotiną persvarą. Ne tik todėl, kad jos būtų pasirinkusios savo agresijos vietą ir laiką, bet ir todėl, kad geriau būtų pasirėngusios patiems karo veiksmams. Jau keletas metų, kai jos sumobilizavo savo pramonę; atidavusios pirmenybę patrankoms prieš sviestą, jos turėtų daugiau patrankų, daugiau tankų ir lėktuvų, negu mes.

Jos mėgins pasinaudoti ta pradine persvara, norėdamos vesti žaibo karą. Bet 1914 m. jos juk taip pat tikėjosi sutruškinsiančios mus per keletą savaičių, o karas tuomet užtruko ketverius metus. Ispanijos karas parodė, kad net turint didelę medžiagos ir kadry persvarą, moderninis karas negali būti trumpas. Viskas verčia manyti, kad naujas Europos karas virstų ilgu, delsiu ir dilinantiu karu.

Totalinės valstybės neturi jokių perspektyvų laimėti ilgą karą. "Kai karas užsitęsia," rašo pulk. generolas Thomas, "ekonominis veiksny pasirodo turįs didesnės reikšmės, negu karinis." Tuo pakankamai buvo įsitikinta tarp 1914 ir 1918 m.

Vokietija, be abejonės, dėjo milžiniškų pastangų pagerinti savo ekonomines sąlygas. Jos ūkis yra karo ūkis; jį paskyrė ekonominį generalinio štabo viršininką, kurio teisės prilygsta karinio gen. štabo viršininko teisėms; jos diplomatinė ofenzyva Rytų Europos linkme rodo jos pasiryžimą apsirūpinti javais ir nafta.

Bet visa tai negali ypatingai pakeisti esamų problemos duomenų. Pasilieka faktas, kad **Vokietija, nors padedama Italijos ir Ispanijos, yra menkliau tapasirengusi ilgam, ekonominiam karui, negu 1914 m.**

Kodel totalinių valstybių pozicija yra blogesnė, negu 1914 m.?

Pirmiausiai todėl, kad jos neurtinęs. Vokietija ir Italija, kaip žinoma, negali gauti nei iš savo dirvų, nei iš savo žemės gelmių reikalingo joms maisto ir žaliavų. Jos tų dalykų teagauna tik dėka savo prekybos santykių su užsieniais. Karo metu jos nebegalėtų bešlygtinti importo su eksportu ir turėtų apeliuoti į savo aukso rezervus arba į kredita.

Tačiau Vokietijos ir Italijos aukso rezervai labai menki. Jų depozitai užsienioose silpni ir sunkiai sumobilizuojami. Jų prekyba tuomet būtų suparalizuota. Vienas anglų ekonomistas, didelis šių reikalų žinovas, Eincigas, neseniai rašė: "Aukso rezervo stoka Vokietijai būtų didesnė klūtis, negu bet kuri blokada, ar bet kuris karinis apsupimas, reikalingiems jai maisto gaminiams ir žaliavoms gauti."

Antra, todėl, kad 1939 m. Vokietija turi mažiau atsargų ir yra netaip pasiturinti, kaip 1914 metų Vokietija. Ji neseniai yra padariusi labai dideles pastangas, kurių dėka nors apsigink-

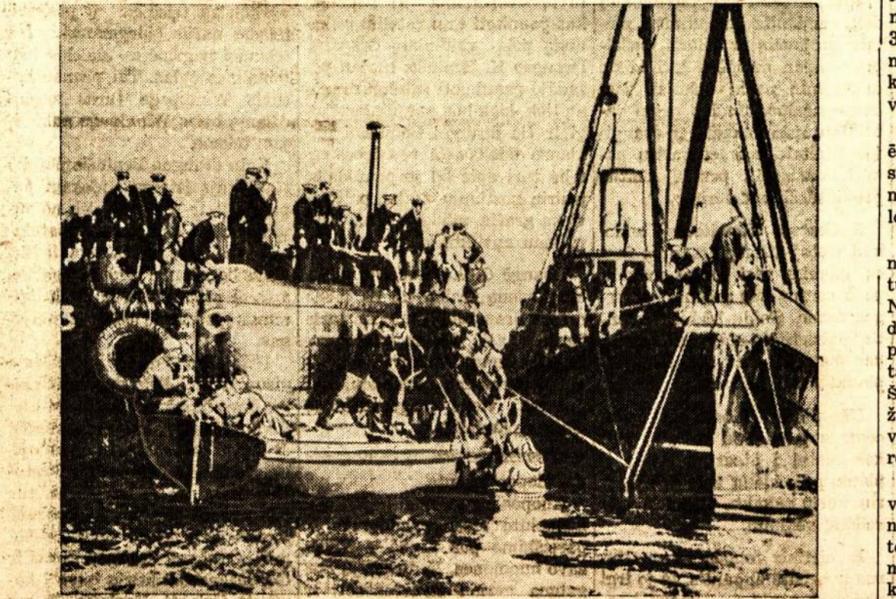
KAUNAS. ELTA. — "Maistas" pėnai supirko iš ūkininkų kiauuli 496,608, o 1937 m. — 460,521. Bendrai 1938 m. "Maistas" išmokėjo ūkininkams 53,5 mil. litų, o 1937 m. — 44,1 mil. litų, 1936 m. — 34,8 mil. litų. Didžiausia "Maisto eksporto rinka 1938 m. kaip ir pirmiau buvo Anglija. Antroje vietoje Vokietija ir trečioje vietoje SSRS. Kiek didesnė "Masto" prekių kiekiai buvo parduoti Jungtinėms Amerikos Valstijoms, be to, smulkesniais kiekiais Belgijai, Švedijai, Norvegijai, Prancūzijai, Palestinei, Šveicarijai ir Afrikos kolonijoms.

Pagaliau — ir tas faktas yra taip pat naujas — Rusija yra pasidariusi didžiuoju pasaulio aukso gamintoju. Mano minėtasis anglų ekonomistas mano, kad aukso gamyba sudaro jai ekvivalentą aukso atsargos, reikalingos, jei atsirastų reikalas apmokėti visa jos karo importą.

Ekonominių galimų balsans išėina tad aiškiai demokratinė valstybių nau-dai.

Vokietija tai žino. Ji būtų priversta lošti savo, "va banque" žaidimą su trumpojo karo korta. "Verčiau," rašo kapitonas Džingeris, "rizikuoti laimėti arba kad ir pralaimėti karą per keletą savaičių, negu būti tikram, kad jį tikrai pralaimės per keletą ekonominio dalinimo ir apkasų metų."

Taip! Bet potyris ir logika juk ir rodo, kad visuotinis karas Europoje negalėtų trukti tik kelias savaites.

Mūsų pavėkslas rodo submarin o "Thetis" gelbėjimo operacijas, netoli Birkenhead, Anglijoj. Su tuo submarinu nuskendo 107. A nglijos jūrininkai.

Pasaulis Rieda Prie Ekonominės Katastrofos

Kapitalistų užkurtas Pasaulinis Karas žmonijai atnešė neapskaičiuojamus nuostolius: milijonai jaunų gyvybių sudraskytų gabalais užkasta į žemę; klanai ašarų išlieta senų tėvėlių, brolių, sesučių, žmonių ir nuotokų, kiek sunaikinta darbo žmonių skurtų turtų? Ši ekonominė skrua dar ir šiandien neišlyginta.

Pats kapitalizmas grįžo iš fronto netekęs kontrolės ant vienos šeštos dalies mūsų planetos (kur dabar milijonai gaminančių rankų kuria sau šviesų rytojų) ir kuone mirtinai išgašdintas grasinančios revoliucijos. Tai buvo tragiškas smūgis liaudies darbu nutukusiam kapitalizmui, kuris, kad išsigelbėti nuo baisnesnių pasekmių, visais būdais tuomet užbūnijo apie "amžiną taiką."

Tačiau, santvarkos, kur gamybos įrankiai ne žmonių valdžios rankose, o egoistinių asmenų — karai yra neišvengiama blogybė. Tarp kapitalistų valdančių įmonėse vyksta gamybinės lenktynės, varžytinės rinkose ir varžytinės už medžiagas, iš kurių gaminama. Tos "tykios" varžytinės peraugę savo ribas virsta karu, prie kurio, priešingos pusės jau būna išanksto prisiruošę reikalingais įrankiais ir priruošę žmonių opiniją, kiek tai jiems pavyksta.

Štai dėl kokių priežasčių dar tebeskambanti žmonių ausyse "amžinos taikos" obalsiai jau guli istorijos šaukslyno dugne ir visais mūsų pasaulius vėl autsi-stoja ant pražūties kranto, gal šimtą kartų baisnesniu negu pra-eitą karą. Vargu ar šį kartą ra-sis mūsų planetoje toks laimin-gas žemės kampelis, kuris nesu-dejuos po karo pasekmėm.

Bet kas atsitiktų jeigu, saky-sim, karas dėl kokių tai aplin-kybių imtų ir nevyktų? Ekono-minė katastrofa vistiek neišveng-iama. Neišvengiama, nes agres-ingoms valstybėms ginklu žvanganant, visoms valstybėms prisiėjo perorganizuoti savo ga-mybą pagal karo reikalavimus. Tuo tarpu gaminama ne tiek su-vertojimui, kiek kraunama ir sandelius atsargai pa karo die-vaičio raktu. Karo nevykimas ūmai sustabdytų reikalą daugin-ti tą atsargą ir milijonus darbo žmonių pastatytų be užsiėmimo ir, žinoma, be maisto.

Tai štai į kokią klampynę į-bridęs kapitalistinis pasaulis, nei pirmyn žengti, nei atgal.

— Bet, nejaugi jau ir nebus jokios išeities? — Veikiausia čia pastatys sau klausimą gerbia-mas skaitytojas. Taip, išeitis yra. Ji yra darbo žmonių stiprijo vienybė. Kuomet dabar grašo karo pavojus, reikalinga didelė darbo žmonių vienybė neduoti jam išsiveržti; bet kuomet karas jau išsiveržęs, arba užgules kri-

zis, išeitis — žūti arba sunaikinti ant visados šių nelaimių kalti-ninkus, įsteigiant darbo žmonių santvarką su visais gamybos į-rankiais savo rankose.

Bet šitoks išsigelbėjimas bus galimas tik tada, kai liaudis iš-anksto bus gerai organizuota.

Pranešimai Winnipeg, Man.

Bendro Fronto Susirinkimas

Visiems Winnipeg, St. Boni-face lietuviams ir apylinkės lietuviams pranešame, kad birželio 19 dieną, lietuvių svetainėje 240 Manitoba Ave., įvyks Bendro Fronto visuotinis susirinkimas, kuriame turėsime aptarti keletą svarbių klausimų. Tarp įvairių klausimų turėsime ap-svarstyti Ispanijos kovotojams pagalbą, nes daugelis jų randasi Francijos koncentracijos stovyklose labai kritiškoje padėtyje. Taipgi apsvaistysime Klaipėdos krašto pabėgėlių ir ginklų fon-do klausimus.

Kviečiame visus atsilankyti. Atsilankę galėsite pareikšti sa-vo mintis.

W. Kaross
Winnipeg L. Bendro Fronto vardu

Hillcrest, Alta.

Piknikas

Šiuomi pranešame visiems kaimyninių kolonijų lietuviams, kad birželio 25 dieną įvyks pir-mas šioj apylinkėj piknikas.

Pikniką rengia Lietuvių Li-teratūros Draugijos 120 kuopa. Piknikas įvyks pas drg. J. Green, tarp Hillcrest ir Belle-vue, vadinamoj vietoj "River Bottom".

Visus apylinkės lietuvius ir lietuves kviečiame atsilankyti į pikniką. Turėsime progą sueti-savo draugus bei pažįstamus, taip pat gerai pasilinksimsime. Piknikas prasidės iš pat ryto ir tęsis iki vėlyvo vakaro.

KOMISIJA

Toronto, Ont.

Naktinis Piknikas

Ateinantį šeštadienį, birželio 17, vakare, įvyks Naktinis Pik-nikas.

Šį pikniką ruošia jaunuoliai, aktyvistai. Jūs torontiečiai esa-te gerai patyrę jaunuolių suma-numą ir skonį rengiant kokius parengimus, taigi ir šį kartą jūs neapsigausite atsilankę.

Šis piknikas įvyks lietuvių piknikų vietoj, prie drg. Masių farmos. Šiame piknike mėnulio šviesoj jūs turėsite progos links-mintis prie geros orkestros ir grožėtis programa, kuri bus su-teikta dėl jūsų malonumo.

Abelnai, šoksitė prie geros or-kestros, girdėsite gražią progra-mą ir po mėnulio šypsena galė-site išpildyti visus savo troški-mus.

Del platesnių žinių apie šį gra-žų pikniką sekite ateinantįj nu-merį Liaudies Balsu.

Jaunuoliai Aktyvistai

KAUNAS, ELTA. — Vilniaus vaivada leido Vilniuje veikti lietuvių kultūrinei draugijai "Ry-tui" Vilniuje ir Svencionyse. Lenkijos prezidento dekretu Vilniaus vaivada Bocianskis susi-keitė vietomis su Poznanės vaivada Naruševskiu.

Norintiems Atsikviesti Gimines ir Norintiems Vykti į Ameriką

J.A.V. Pasiuntinybė Kaune praneša, kad asmenys, gimę Lietuvoje, jau gali vėl įsiregis-truoti be pirmenybės imigraci-jos vizoms gauti. Tačiau, tie as-menys, kurie jau yra kartą įsiregistravę, neturi registruotis iš naujo. Nauji asmenys, kurie pir-mą kartą įsiregistruos, negali tik-ėtis sulaukti savo eilės laukian-čiųjų sąrašė anksčiau, kaip už vienierių ar daugiau metų.

Prašymai įsiregistruoti (tai liečia visus norinčius registruo-tis, nepaisant kur jie gimę) gali būti pateikti tiktaisi raštu ir siunčiami paštu kartu su adre-suotu sau voku ir pašto ženklų registracijos blankui gražinti.

Turį gimines Lietuvoje ir ku-ris norėtų atvykti į Ameriką, patartina parašyti jiems laišką nurodant, kad del platesnių in-formacijų kreiptųsi į Švedų A-merikos Linijos atstovybę, Kau-ne, Laisvės alėja nr. 11. Kada norintis atvykti į Ameriką užsi-registruos Amerikos konsulate, kada bus pakviestas atvykti vi-zos reikalui, tada giminės galės pasiųsti atitinkamus dokumen-tus Amerikos imigracijos vizai gauti, kuriuos parūpina visi Švedų Amerikos Linijos autori-zuoti agentai ir S.A.L. rašti-nės.

Turizmo Žinios

KAUNAS, ELTA. — Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Latvijai paskirtas ligšiolinis "Eltos" direktorius Pranas Dailidė. Pranas Dailidė, marijampolietis, yra baigęs Pe-trapilio ir Vytauto Didžiojo uni-versitetus, karo metu daug pa-sidarbavęs Kaukazo lietuvių or-ganizacijose; buvęs pirmuoju Lietuvos atstovu Kaukazo vals-tybvėms, padėjęs sugrįžti tėvy-nėn apie 10,000 lietuvių-trem-tinių. Grįžęs į Lietuvą nuo 1921 metų Užsienių Reikalų Minis-terijoje ėjo įvairių departamentų direktorių ir komisijų bei dele-gacijų pirmininkų pareigas, bu-vo "Lietuvos" ir "Lietuvos Ži-nių" dienraščių vyr. redaktoriu, o nuo 1925 metų iki šiol Lietu-vos telegramų agentūros "Eltos" direktoriu.

Drauge, ar jau atsinaujinai pasibaigusią prenumeratą?

Tarptautinis Darbininkų FESTIVALIS

ELDORADO PARKE
(Netoli Bramptono, Ont.)
Sekmadienį, Birželio 18

PROGRAMA:
Sportas — Lenktynės, Bolės Lošimas, Muzika, Dainos
Bus skanių užkandžių ir gėrimų
Kalbės svečiai iš Suvienytų Valstijų

C. K. Nuomonė Pašalpos Fondo Stiprinimo Klausimu

Liaudies Balse kelis kartus buvo išreikšta mintis, kad reikalinga sustiprinti Sūnų ir Duk-terinų Kanados Lietuvių Savitar-pinės Pašalpos Draugijos pašal-pinį fondą. Argi ištikrųjų jau taip bloga su pašalpos fondu?

Pašalpos fondas dabar stovi 25 nuosimčiais geriau, negu du metai atgal laike pirmojo drau-gijos suvažiavimo. Bet jeigu ke-liamas klausimas, kad tas fon-das turi augti, tai beabejonės reikia padaryti šokių tokių re-formų mūsų draugijos konstitu-cijoje. Mūsų manymu pašal-pų mažinimas arba duoklių didini-mas būtų žingsnis atgal. Atsimen-ate draugai, praeitam suvažia-vime buvo plačiai diskutuota a-pie pašalpų imančius ligonius, vadinamus simulantus, kurie duviem trim dženom susirgę šal-čiu, tonsilais, arba šiaip kur įsi-irėskę po savaitę ir ieško pašal-pų. Buvo prijeta išvados, kad kuopos imtųsi griežtesnės kont-rolės. Ir ačiū griežtesnei kontro-lei, po suvažiavimo tokių ligonių skaičius sumažėjo ir pašalpos fondas keliais šimtais dolerių pakilo. Todel Centro Komitetas pasiūlo del pašalpos fondo pakė-limo padaryti konstitucijoje se-kančias reformas:

1. Nemokėti už pirmąsias tris ligos dienas, išsirutus nuo užsi-maldavimo. Šis pasiūlymas mo-tyvuojamas šėkančiais faktais: 1937 ir 1938 metais sirgusių po

2. Centro Komitetas siūlo ne-imti atsargos fondu pagal kon-stituciją skiriamus penkis nuo-simčius iš pašalpos fondo. Pali-kus tuos penkis nuosimčius pa-sišalpos fonde paliktų kiti du šim-tai dvidešimties penki doleriai (tiek netektų atsargos fondas).

3. Centro Komitetas siūlo, kad už bankose padėtus pinigus gau-nami nuosimčiai, kurie dabar eina į atsargos fondą, eitų į pa-sišalpos fondą. Tuo būdu prie pa-sišalpos fondo prisidėtų kitas šim-tas dolerių.

4. Naujų narių įstojimo mo-kesties pusė ar dalis turėtų eiti į centro iždą, į tuos fondus, į ku-riuos narys įstoja. Dabartiniu laiku, kuomet kuopos pasilieka visas įstojimo duokles ir daugė-lyje atvejų naujų narių aplika-cijas prisiunčia centrui tik už šešių mėnesių, kada prisieina ap-likantą užtvirtinti, centras iki to laiko nežino įstojusio aplikan-to pavardės ir į kokių skyrių įsto-jo. O daleiskime, jeigu naujai įstojęs aplikantas, jau būdamas gydytojo išegzeminuotas numir-ty, centras neturėdamas jokio rekordo savo knygoje, turėtų mokėti aplikantui pusę pomirtin-ės.

Kita, mokant įstojimo duoklių dalį, remiantis paskutiniaisia me-tais įstojančių skaičiumi, pašal-pos fondan dasidėtų kiti kokie dvidešimtis penki doleriai. Tuo būdu pašalpos fondan pagal da-bartinių narių skaičių ir draugi-jos kapitalą kasmet galėtų pakilti mažiausia penkis šimtus penkiasdešims dolerių.

5. Centro Komitetas siūlo, kad vietoj atimtų atsargos fon-do įplaukų, visi nariai mokėtų po 5 centus kas mėnuo į atsar-gos fondą. Tokiu būdu, remian-tis dabartiniu narių skaičiumi, per metus į atsargos fondą į-plauktų 420 dolerių.

Už pasus dabartiniu laiku centras gauna 30 dolerių. Tad kas metai į atsargos fondą į-plauktų maždaug apie 450 dolen-rių, kurių pakaktų organizacinių reikalų vedimui.

Pomirtinis fondas gana stip-rus ir greitai augantis. Iš jo irgi atimama penki nuosimčiai į at-sargos fondą. Centro Komiteto manymu reiktų palikti tą nuo-simtį, tai palengvintų steitmen-tų pildymus į Manitobos apdrau-

viens savaitę ligonių buvo be-maž vienokis skaičius, o rekor-dai rodo, kad iš 1938 metais sir-gusių po vieną savaitę 39 ligo-nių, jų didžiama laukė sueinant savaitės galo, kad galėtų atsi-malduoti ir gaut pašalpą. Jeigu nemokėjus pašalpos už pirmą-sias tris dienas, dauguma tų li-gonių būtų atsimaldavę pima pašalpos gavimo nustatyto lai-ko. Taip pat tos trys dienos bū-tų palietę ir daugelį dvisavaiti-nių ligonių. To pasekmėje drau-gijai būtų likę per du šimtu dolerių, o ilgai sergantiems tos trys dienos būtų mažai ką reiškę.

2. Centro Komitetas siūlo ne-imti atsargos fondu pagal kon-stituciją skiriamus penkis nuo-simčius iš pašalpos fondo. Pali-kus tuos penkis nuosimčius pa-sišalpos fonde paliktų kiti du šim-tai dvidešimties penki doleriai (tiek netektų atsargos fondas).

3. Centro Komitetas siūlo, kad už bankose padėtus pinigus gau-nami nuosimčiai, kurie dabar eina į atsargos fondą, eitų į pa-sišalpos fondą. Tuo būdu prie pa-sišalpos fondo prisidėtų kitas šim-tas dolerių.

4. Naujų narių įstojimo mo-kesties pusė ar dalis turėtų eiti į centro iždą, į tuos fondus, į ku-riuos narys įstoja. Dabartiniu laiku, kuomet kuopos pasilieka visas įstojimo duokles ir daugė-lyje atvejų naujų narių aplika-cijas prisiunčia centrui tik už šešių mėnesių, kada prisieina ap-likantą užtvirtinti, centras iki to laiko nežino įstojusio aplikan-to pavardės ir į kokių skyrių įsto-jo. O daleiskime, jeigu naujai įstojęs aplikantas, jau būdamas gydytojo išegzeminuotas numir-ty, centras neturėdamas jokio rekordo savo knygoje, turėtų mokėti aplikantui pusę pomirtin-ės.

Kita, mokant įstojimo duoklių dalį, remiantis paskutiniaisia me-tais įstojančių skaičiumi, pašal-pos fondan dasidėtų kiti kokie dvidešimtis penki doleriai. Tuo būdu pašalpos fondan pagal da-bartinių narių skaičių ir draugi-jos kapitalą kasmet galėtų pakilti mažiausia penkis šimtus penkiasdešims dolerių.

5. Centro Komitetas siūlo, kad vietoj atimtų atsargos fon-do įplaukų, visi nariai mokėtų po 5 centus kas mėnuo į atsar-gos fondą. Tokiu būdu, remian-tis dabartiniu narių skaičiumi, per metus į atsargos fondą į-plauktų 420 dolerių.

Už pasus dabartiniu laiku centras gauna 30 dolerių. Tad kas metai į atsargos fondą į-plauktų maždaug apie 450 dolen-rių, kurių pakaktų organizacinių reikalų vedimui.

Pomirtinis fondas gana stip-rus ir greitai augantis. Iš jo irgi atimama penki nuosimčiai į at-sargos fondą. Centro Komiteto manymu reiktų palikti tą nuo-simtį, tai palengvintų steitmen-tų pildymus į Manitobos apdrau-

Draugas Kazys Beniušis Darbuojasi Visuomenės Labui

Winnipeg. — Winniepego Lie-tuvių Klubu valdyba, kiekvieną pirmadienį bedarydama savo svetainėje susirinkimus, net ke-letą kartų nutarė pareikšti per spaudą viešą padėką draugui Kaziu Beniušiu (nors jis to ne-reikalauja), kaip geram to klubo atjautėjui.

Draugas Beniušis klubui pa-aukavo pinigų ir daug gerų daiktų, bendrai imant gal per pus-antro šimto dolerių daiktais ir pinigais. Už tat klubo valdyba, Winnipeg lietuvių vardu taria draugui Beniušiu viešą padėkos žodį ir primena, kad draugas Beniušis užlaiko naujų ir vartotų rūbų, avalynės ir kitokių daiktų krautuvę. Pasirinkimas didelis, tad pataria Winnipeg ir apylinkės lietuviams reikalingus daiktus pirkts pas draugą Ka-zį Beniušį. Be to, jis lietuviams duoda ir dideles nuolaidas. Taip pat siunčia prekes ir į įvairius Kanados dalis. Pareikalavimus galite prisiųsti laiškais. Jo krau-tuvė randasi 332 Notre Dame Ave., Winnipeg, Man.

Atstovauja Lietuvius Už Taiką ir Demokratiją Lygoje

Birželio 5 dieną atsibuvusiame Winnipeg Lietuvių Klubu susi-rinkime, Beniušis išrinktas dele-gaut į Kanados Lygos Už Taiką ir Demokratiją Winnipeg sky-rių. Šioje sąjungoje dalyvauja įvairių pakraipų ir tautų orga-nizacijos. Dabar tenai dalyvauja ir mūsų atstovas draugas Kazys Beniušis.

Kartu su Beniušiu išrinktas ir antras atstovas, taip pat darbš-tus ir daug visuomenės labai pa-sidarbavęs draugas Aleksas Ur-bonas, Winnipeg Lietuvių Klubo izdo globėjas — kasininkas

Beniušis Sušelpė Menininkus

Dar tais laikais kada Winni-pego lietuvių neturėjo nuosavos svetainės, retkarčiais padaryda-vo perstatymus. Su visos Kana-dos lietuvių pagalba įsigijo Win-niepego lietuvių nuosavą svetai-nę, pamatė dažnesnių perstaty-mų reikalą ir tam tikslui suor-ganizavo "Meno Ratelj". Ratelic valdybos pirmininku išrinktas K. Plečkaitis, protokolų sekretore — Purienė, išdininke — Bukaus-cijas prisiunčia centrui tik už šešių mėnesių, kada prisieina ap-likantą užtvirtinti, centras iki to laiko nežino įstojusio aplikan-to pavardės ir į kokių skyrių įsto-jo. O daleiskime, jeigu naujai įstojęs aplikantas, jau būdamas gydytojo išegzeminuotas numir-ty, centras neturėdamas jokio rekordo savo knygoje, turėtų mokėti aplikantui pusę pomirtin-ės.

Reikia pasakyti, kad ratelio valdybą sudaro vaidintojai, me-no mėgėjai ir kartu gabūs veikė-jai. Jie dažnai perstato įvairius veikalus, daugiausia žiemos se-zone.

Prieš porą mėnesių ratelio turto globėjas, W. Lepeška atsi-šaukė į visuotinę Winnipeg lie-tuvių susirinkimą ar negalėtų kas paaukoti tam rateliui reika-lingų prie vaidinimų drapanų Draugas K. Beniušis tuojau pa-žadėjo paaukuoti rateliui drapa-nų tiek, kiek bus reikalinga. Tai-gi ir čia draugui Beniušiu pri-klauso didelis aciū, nes dabar ra-telis turi apie 50 jo paaukotų įvairių kostiumų, frakų, paltų ir vieną gražią, minkštą gražiu ap-valkalu apvilktą kėdę.

Draugė Ginkuvienė irgi paa-ukavo vieną fraką, už ką meno ratelis draugams Ginkams taria širdingą aciū. Kartu ir atspa-šo aukavusių draugų už taip il-gai neparašymą spaudon, nes nutarta visus organizacinius darbus paminėti.

dos departamentą.

Kuopos ir pavieniai nariai dis-kusokite šiuos pasiūlymus ir pareiškime per Liaudies Balsą savo nuomones. Iš diskusijų bus galima geriau susiorentuoti ir suvažiavime priėti prie galuti-no sprendimo.

A. Morkis
C. K. Pirminink.

Paragino Winniepiečius Remti Klaipėdos Krašto Pabėgėlius

Winniepiečiai turime Lietu-vos liaudžiai ginti bendro fron-to komitetą, kuris del kokių tai priežasčių buvo lyg užmigęs. Kazys Beniušis, atsilankęs į lie-tuvių klubo valdybos susirinki-mą, pasiūlė susirūpinti Klaipė-dos krašto pabėgėlių šelpimu. Nekurie atsiliepė, kad tą darbą vestų bendro fronto komitetas, nes jis sutvertas del Lietuvos liaudies gynimo. Tuomet, žino-ma, Beniušio pasiūlymu liko nu-tarta paraginti bendro fronto komiteto pirmininką, kad pas-tatarasis šauktų susirinkimą ir pradėtų darbą. Taigi, neužilgo ir mes winniepiečiai rinksi-me Klaipėdos krašto pabėgėliams aukas.

Reikia pasakyti, kad beveik visi winniepiečiai yra tokios nuomonės, jog ginklų fondui ne-reikia aukuoti nei cento. Nerei-kalینگama aukuoti motyvuoja tuo, kad jeigu nors ir kiekvienas Lietuvos pilietis būtų nuo koki iki galvos apginkluotas šautu-vais bei granatomis, Lietuva be susivienijimo su kitomis valsty-bėmis, negalėtų atsilaikyti prieš priešus. O kita, Lietuvos tauti-ninkai apsiginklavę net gali ūki-ninkus šaudyti.

Kol Lietuvoje nebus seimo perrinkimo, tol winniepiečiai manys, kad Lietuvoje koalinės valdžios sudarymas angliškai sakant bus tik "monkey biznis", reikalingas amerikiečių dolerių viliojimui del ginklų fondo.

Mes, winniepiečiai gauname iš Lietuvos laisčių ir čia randasi neseniai iš Lietuvos atvažiavū-sių lietuvių, kurie apie tą ginklų fondą ir Lietuvos valdininkus pasakoje sekami: jeigu ūkinin-kas nepataiko sulgy naujų pa-tvarkymų važiuoti tiesiai keliu, prie jo prisikabina koks begėdis policininkas. Jeigu ūkininkas tū-ri kortelę, kuri nurodo, kad jis aukavęs ginklų fondui, poličin-kas pasako, važiuok sau sveikas. O jeigu "prasikaltėlis" neturi prirodymo, kad jis paaukavo ginklų fondan, skaitomas negeru pliečiu ir tuojau varomas į nuo-vadą pabaudos užsiimkėti.

Tie žmonės ir laiškaai nurodo, del didelio valdininkų skaičiaus ir jiems riebių algų, dabar iš varžytinių pardavinėjamos ne vien valstiečių karvės, bet jau ir ožkos. Labai retai pasitaikęs ūkininkas, kuris nebūtų skolin-gas valstybei. Ar tai tokia turi būti koalicinė valdžia?

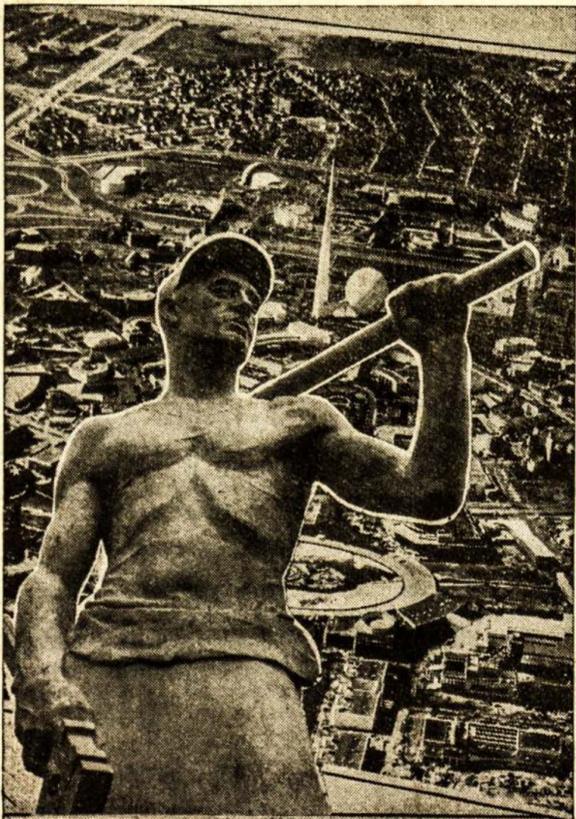
Draugas Beniušis Paskirtas Teismo Nariu

Prie progos, pasidžiaugiant turu pasakyti, kad draugas Ka-zys Beniušis susilaukė tokios garbės, kad Winnipeg miesto vyriausias teisėjas jį paskyrė teismo nariu (jurymanu). Šis teismas nagrinėja dideles kri-minalines bylas. Tai pirmas lie-tuvių Winnipeg turės spren-džiamą balsą Winnipeg aukštā-jam teisme.

Kaip draugas Beniušis pateko į aukštąją įstaigą, niekam ne-pasakoją ir nesigiria, tik aš su-prasdamas, kad lietuviu pateki-mas į aukštąją įstaigą ir ki-tiems lietuviams priduođa garbę, apie jį prisiminiau ir linkiu lai-mingų pasekmių eiti tas parel-gas.

Balandžio 2 dieną įvykusiame visuotiname lietuvių susirinki-me buvo išrinkta Winnipeg Lie-tuvių Klubo revizijos komisija. Ji buvo paskelbta ir spaudoje, bet to klubo finansų sekreto-rus, draugas J. Paliliūnas, tur būt padarė klaidą, kad parašė jog pasiliko senoji revizijos ko-misija, tai yra draugas Puras ir Gutauskas. Ištikrųjų buvo į ko-misiją išrinkti, Beniušis, Puras ir Pauplys. Todel prie progos tą klaidą atitaisau.

V. Lepeška
W. L. K. Užrašų Raštininkas

Paukščio akim žiūrint į New Yorko Pasaulinę Parodą. Praėjusį penktadienį parodą aplankė 7,000,000 žmonių. Šioj parodoj esančiam Lietuvos paviljonui labai gerai sekasi. Lietuvos exponatai labai patinka lankytojams ir yra patariama visiems galintiems aplankyti.

Tel. WA 3271
Nauja Lietuviška
Bučernė ir Grocernė
Savininkas
V. Ramanauskas (Roman)
716 QUEEN ST. W.
TORONTO
Užlaikome geros rūšies mėsas ir kitokius valgomuosius produk-tus. Pristatome ir į namus.

Mike's Custom Tailoring
Slavu vyrų škius ir moteriškus geros rūšies drabužius. Pritaikymas garantuotas. Taipgi turite gatavų.
ROSEN, Mgr.
428½ Queen St. W., Toronto

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agent
Pardnodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškollektuojame rentas. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliu lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

